

ОТЧЕТ НА
ОБЛАСТНА СТРАТЕГИЯ ЗА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО
РАЗВИТИЕ НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ
В ОБЛАСТ СИЛИСТРА
(2021 – 2022)

(одобрен със заповед №РД-20-18/02.03.2023 г. на областния управител)



Силистра , Февруари 2023 г.

С Ъ Д Ъ Р Ж А Н И Е

	ИЗПОЛЗВАНИ СЪКРАЩЕНИЯ (АБРЕВИАТУРИ)	2
1	ИНДИКАТОРИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ НА СТРАТЕГИЯТА	3
2	СЪСТАВ И ОСОБЕНОСТИ НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ СЪС СПЕЦИАЛНИ ОБРАЗОВАТЕЛНИ ПОТРЕБНОСТИ В ОБЛАСТ СИЛИСТРА КЪМ КРАЯ НА СТРАТЕГИЧЕСКИЯ ПЕРИОД	4
3	ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА И СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ	8
4	ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ОПЕРАТИВНИТЕ ЦЕЛИ	
4.1.	Изпълнени дейности по мерките по <u>Оперативна цел 1</u> - Осигуряване във всяка образователна институция на процес и среда на учене, които премахват в максимална степен пречките пред ученето и създават възможности за развитие и изява на децата и учениците.	9
4.2.	Изпълнени дейности по мерките по <u>Оперативна цел 2</u> - Развитие на компетентностите на педагогическите специалисти за ефективно посрещане на разнообразието от индивидуални потребности на всички деца и ученици.	50
4.3.	Изпълнени дейности по мерките по <u>Оперативна цел 3</u> - Подобряване на материалните условия и достъпност на средата за обучение на деца и ученици със специални образователни потребности и с изявени дарби в институциите в системата на предучилищното и училищно образование.	58
4.4.	Изпълнени дейности по мерките по <u>Оперативна цел 4</u> - Подобряване на взаимодействието между участниците в образователния процес (деца и ученици, педагогически специалисти и родители) и между институциите за осигуряване на най-добрия интерес на детето и ученика.	62
4.5.	Изпълнени дейности по мерките по <u>Оперативна цел 5</u> - Повишаване на обществената информираност и чувствителност относно целите и принципите на приобщаващото образование.	72
	ОБОБЩЕН ИЗВОД	76

ИЗПОЛЗВАНИ СЪКРАЩЕНИЯ (АБРЕВИАТУРИ)

ДГ	Детска градина
ДЗИ	Държавен зрелостен изпит
ЕПЛР	Екип за подкрепа за личностно развитие
ЕГ	Езикова гимназия
ЗБППМН	Закон за борба с противообществени прояви на малолетни и непълнолетни
ЗПУО	Закон за предучилищното и училищното образование
ИКТ	Информационни и комуникационни технологии
МКБППМН	Местна комисия за борба с противообществени прояви на малолетни и непълнолетни
МОН	Министерство на образованието и науката
МС	Министерски съвет
НАО	Народна астрономическа обсерватория
НВО	Национално външно оценяване
НЕИСПУО	Национална електронна информационна система за предучилищното и училищно образование
НП	Национална програма (на МС)
НУ	Начално училище
ОЗД	Отдел „Закрила на детето“
ООС	Обединено общежитие за средношколци
ОРЕС	Обучение от разстояние в електронна среда
ОУ	Основно училище
ОбУ	Обединено училище
ПГМСС	Професионална гимназия по механизация на селското стопанство
ПГООТ	Професионална гимназия по облекло, обслужване и транспорт
ПГПТ	Професионална гимназия по производствени технологии
ПГС	Професионална гимназия по строителство
ПГСС	Професионална гимназия по селско стопанство
ПГСУАУ	Професионална гимназия по стопанско управление, администрация и услуги
ПЗГ	Професионална земеделска гимназия
ПЛР	Подкрепа за личностно развитие
ПМГ	Природоматематическа гимназия
РЕПЛР	Регионален екип за подкрепа за личностно развитие
РУО	Регионално управление на образованието
РЦПППО	Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование
СОП	Специални образователни потребности
СПИ	Социално-педагогически интернат
СУ	Средно училище
ЦОП	Център за обществена подкрепа
ЦОУД	Целодневна организация на учебния ден
ЦПЛР	Център за подкрепа за личностно развитие
ЦСРИ	Център за социална рехабилитация и интеграция
ЦСОП	Център за специална образователна подкрепа

Отчетът на третата Областната стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците на област Силистра за периода 2021 – 2022 г. е разработен в изпълнение на разпоредбата на чл. 196 от *Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО)*.¹

В областния отчет са взети предвид и отчетите на общинските двегодишни стратегии за подкрепа за личностно развитие.

1. ИНДИКАТОРИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ НА СТРАТЕГИЯТА.

Индикаторите за постигане на целите на Стратегията са посочени в т. 7 на третата областна стратегия за периода 2021 – 2022 г. В таблица 1 е видна съпоставката на стойностите в началото и в края на изпълнението на Стратегията.

Таблица 1

Индикатор	Базова стойност в началото на третата стратегия	Постигнати стойности в края на третата стратегия
7.1. Брой детски градини и училища, които самостоятелно организират и обезпечават ресурсното подпомагане на децата и учениците по чл. 283, ал. 4 от ЗПУО.	25 7 ДГ и 18 училища	28 ↑ 7 ДГ и 21 училища
7.2. Брой деца/ученици със СОП в детски градини и училища по т. 7.1., които самостоятелно организират и обезпечават ресурсното подпомагане на децата и учениците.	382 от общо 484 95 в ДГ и 287 в училищата	446 ↑ от общо 590 125 ДГ и 321 в училищата
7.3. Какъв % от общия брой на деца и ученици със СОП се обучават в институциите по т. 7.1., които самостоятелно осигуряват ресурсно подпомагане.	78,9 %	75,6 % В училищата – 84 % В детски градини – 60 %
7.4. Брой детски градини и училища, в които са назначени педагогически съветници и психолози .	27 8 ДГ и 19 училища	23² 7 ДГ и 16 училища
7.5. Брой педагогически специалисти, участвали в обучения за развитие на професионалните компетентности за предоставяне на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие.	221	234 ↑

¹ В отчетния период са включени 3 учебни години - 2020/21 (втори срок), 2021/22 и 2022/23 (до декември 2022 г.). Данните в системата на предучилищното и училищното образование се събират и обобщават на учебни години и в редица случаи не е възможно да се отделят само за периода на действие на третата стратегия.

² Посочени в т. 2.1.1. от отчета.

7.6. Брой институции с подобрене на материалната база по отношение на приобщаващото образование.	4	14 ↑ 8 училища и 6 ДГ
7.7. Брой деца и ученици включени в допълнителни обучения за компенсиране на образователните дефицити.	13413	6821 ³
7.8. Брой деца и ученици включени в занимания по интереси.	5470	6135 ⁴ ↑

Данните за индикатора по т. 7.2 показва нарастване в абсолютни стойности. Намалението в проценти по т. 7.3 се дължи на увеличаването на децата със СОП в ДГ, където процесът на самостоятелно обезпечаване на допълнителната подкрепа върви с по-бавни темпове. В същото време за училищата е постигната стойност от 85 %, която може да се приеме за пределна.

Стойностите по индикатор 7.7. са намалени поради ограничаване на дейността по проекта „Подкрепа за успех“ и приключването му преди края на отчетния период.

2. СЪСТАВ И ОСОБЕНОСТИ НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИ СЪС СПЕЦИАЛНИ ОБРАЗОВАТЕЛНИ ПОТРЕБНОСТИ В ОБЛАСТ СИЛИСТРА КЪМ КРАЯ НА СТРАТЕГИЧЕСКИЯ ПЕРИОД.

Начално състояние към момента на анализа за третата стратегия (01. 12. 2020 г.):

Таблица 2

община	брой училница	бр. ученици в дневна, индивидуална, комбинирана и самостоятелна форма на обучение под 16 г.	от тях: бр. ученици и със СОП	% ученици със СОП от общия брой	брой детски и градини	бр. деца	от тях: бр. деца със СОП	% деца със СОП	общо деца и ученици и със СОП
Алфатар	1	101	16	18,8 %	1	60	0	0 %	16
Главиница	4	640	28	4,4 %	1	256	2	0,8 %	30
Дулово	11	2649	59	2,2 %	6	840	9	1,07 %	68
Кайнарджа	4	726	36	5 %	1	145	0	0 %	36
Силистра	15	3970	156	3,9 %	10	1315	97	7,4 %	253
Ситово	4	357	21	5,9 %	2	138	0	0 %	21
Тутракан	5	1072	51	4,7%	3	394	9	2,3 %	60
ОБЩО:	44	9515	367	3,8 %	24	3148	117	3,7 %	484

Данните са според Националната електронна информационна система за предучилищното и училищно образование (НЕИСПУО). В броя на децата и учениците със СОП са включени и тези, които са на изнесено обучение в ЦСОП.

³ Данните са с натрупване за периода и са посочените към т. 1.4.1, 1.4.2 и 1.4.4.

⁴ Данните са с натрупване за периода на участия посочени към т. 1.5.6, 1.5.7, 1.5.8, 1.5.9, 1.5.10. Не са включени учениците в групите на ОДК и НАО.

Състояние към края на периода на третата стратегия (декември 2022 г.) - Таблица 3:

община	брой училища	бр. ученици в дневна, индивидуална и комбинирана форма на обучение	от тях: бр. ученици и със СОП	% ученици със СОП от общия брой	брой детски градини	бр. деца	от тях: бр. деца със СОП	% деца със СОП	общо деца и ученици и със СОП
Алфатар	1	99	16	16.2 %	1	66	0	0 %	16
Главиница	2	569	28	4.9 %	1	225	2	0.8 %	30
Дулово	11	2711	73	2.6 %	6	837	51	6 %	124
Кайнарджа	4	493	29	5.8 %	1	145	3	2 %	32
Силистра	15	3905	155	3.9 %	10	1274	136	10 %	291
Ситово	4	382	25	6.5 %	2	132	0	0%	25
Тутракан	5	1034	56	6.1%	3	408	16	3.9 %	80
ОБЩО:	42	9259	382	4.23 %	24	3087	208	6.7 %	590

Сравнението показва, че в края на периода на стратегията нараства броят и дялът на децата и учениците със СОП спрямо общия брой деца и ученици в областта (от 3, 8 % на 4, 23 %).

Значително е нарастването на децата със СОП в детските градини – от 3, 7 на 6, 7 %, за сметка на нарастване в общините Силистра, Тутракан и Дулово. Нарастването може да се обясни с повишените умения и инструментариум за ранна диагностика.

Сравнението между началото и края на стратегическия период на дялът на децата и учениците със СОП спрямо общия брой показва следната картина **по общини:**

Таблица 4

община	% ученици в училищата със СОП от общия брой		% деца в ДГ със СОП от общия брой	
	в началото на третата стратегия (към момента на анализа)	Септември 2022 г.	в началото на третата стратегия (към момента на анализа)	Септември 2022 г.
Алфатар	18, 8 %	16.2 %	0 %	0 %
Главиница	4, 4 %	4.9 %	0, 8 %	0.8 %
Дулово	2, 2 %	2.6 %	1, 07 %	6 % ↑
Кайнарджа	5 %	5.8 %	0 %	2 % ↑
Силистра	3, 9 %	3.9 %	7, 4 %	10 % ↑
Ситово	5, 9 %	6.5 % ↑	0 %	0 %
Тутракан	4, 7 %	6.1 % ↑	2, 3 %	3.9 % ↑
ОБЩО:	3, 8 %	4.23 %	3, 7 %	6.7 %

Запазва се най- високият дял на ученици със СОП в община Алфатар (1 училище), като в

същото време няма деца със СОП в детската градина. Тази голяма диспропорция изисква внимание към ранното диагностициране, за да бъде подкрепата навременна и по- ефективна.

Към края на 2022 г. в 5 училища няма ученици със СОП - ЕГ „Пейо Яворов, Силистра, ПМГ „Св. Кл. Охридски“, Силистра, „ОУ „Ст. Караджа“, Цар Самуил, ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“, Нова Черна, ОУ „О. Паисий“, Добротица. Детските градини без деца със СОП са 4 - ДГ „Пролет“, Паисиево, ДГ „Щастливо детство“, Алфатар, ДГ „Щастливо детство“, Ситово, ДГ „Мир“, Искра.

Следователно все повече институции работят по приобщаващото образование и предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие. Институциите без деца и ученици със СОП имат ангажименти към разнообразните форми на обща подкрепа за личностно развитие. Следователно необходимо е да се развива капацитета на всички институции, тъй като приобщаващото образование е интегрална част от модерното образование като цялост.

Брой ученици със СОП, които са на **ресурсно подпомагане** към декември 2022 г.:

Таблица 5

№	община	населено място	училище	бр.
1	Силистра	Силистра	СУ "Н. Й. Вапцаров"	31
2	Тутракан	Тутракан	СУ "Йордан Йовков"	28
3	Силистра	Силистра	ОУ "Иван Вазов"	24
4	Силистра	Силистра	ОУ "Св. св. Кирил и Методий"	22
5	Тутракан	Тутракан	СУ "Христо Ботев"	20
6	Силистра	Силистра	ОУ "Отец Паисий"	19
7	Дулово	Дулово	СУ "Васил Левски"	17
8	Главиница	Главиница	СУ "Васил Левски"	17
9	Алфатар	Алфатар	ОУ "Христо Ботев"	16
10	Дулово	Паисиево	СУ "Христо Ботев"	14
11	Силистра	Силистра	СПУ "Дръстър"	14
12	Силистра	Силистра	ПГСУАУ "Атанас Буров"	13
13	Кайнарджа	Средище	ПГМСС "Н. Й. Вапцаров"	12
14	Ситово	Искра	ОУ "Стефан Караджа"	12
15	Дулово	Дулово	ОУ "Христо Смирненски"	12
16	Главиница	Зафирово	ОБУ "Иван Вазов"	11
17	Ситово	Ситово	ПГСС	9
18	Силистра	Силистра	ПЗГ "Добруджа"	8
19	Кайнарджа	Средище	ОУ "Цанко Церковски"	8
20	Дулово	Окорш	СУ "Йордан Йовков"	8
21	Тутракан	Варненци	СПИ „Христо Ботев“	8
22	Кайнарджа	Кайнарджа	ОУ "Черноризец Храбър"	8
23	Дулово	Правда	ОУ "Св.св. Кирил и Методий"	8
24	Силистра	Силистра	ПГПТ "Евлогий Георгиев"	5
25	Дулово	Яребица	ОУ „Васил Левски“	5

*Отчет на Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците
област Силистра (2021 – 2022)*

26	Силистра	Проф. Иширково	ОБУ "Св. Климент Охридски"	4
27	Силистра	Калипетрово	ОУ "Св.св. Кирил и Методий"	4
28	Силистра	Силистра	ПГС "Пеньо Пенев"	4
29	Силистра	Силистра	ПГМТ "Владимир Комаров"	4
30	Ситово	Ситово	ОУ "Георги С. Раковски"	4
31	Дулово	Чернолик	ОУ "Д-р Петър Берон"	4
32	Силистра	Брадвари	ОУ "Св.св. Кирил и Методий"	3
33	Дулово	Поройно	НУ "Светлина"	2
34	Дулово	Дулово	ПГООТ	1
35	Дулово	Черник	ОУ "Св.св. Кирил и Методий"	1
36	Дулово	Секулово	ОУ "Св.св. Кирил и Методий"	1
37	Кайнарджа	Голеш	ОУ "Васил Априлов"	1
Общ брой ученици със СОП, които са на ресурсно подпомагане:				382

Училищата с брой ученици под пет (12 институции) в по-малка степен могат да осигуряват самостоятелно допълнителна подкрепа за личностно развитие и ще се нуждаят от специалистите от РЦПППО и ЦСОП, или ще имат специалисти на непълен работен ден.

3. ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА И СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ:

Ключовите предизвикателства в периода на третата Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Силистра бяха свързани с утвърждаване на устойчиви практики и взаимодействие между институциите, за да се използва пълния потенциал на нормативна уредба за осигуряване на индивидуализирана грижа за потребностите на всяко дете и ученик:

- На основата на задълбочено познаване на вариантите за действие в нормативната уредба, да се идентифицират във всяка община и образователна институция най- подходящите подходи за най-добра грижа за потребностите на децата и учениците.
- Изпълнението на целите и ценностите на приобщаващото образование изискват нови специалисти в образователните институции (психолози, логопеди, медиатори, социални работници), нови и комплексни компетентности на всички педагогически специалисти и утвърждаване на екипната работа.
- Ефективно използване на финансовите механизми и целеви средства по отношение на приобщаващото образование и привличане и на проектно финансиране за обезпечаване на приобщаващото образование.
- Осъществяването на ценностите на приобщаващото образование изисква просветеност на родителската общност, чувствителност на обществото към проблемите на децата и учениците, разбиране за отговорностите на всички, толерантност и търпимост.

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ: В двегодишния период на третата Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците да се осигури развитие на ключовите фактори и ресурси за устойчиво и индивидуализирано прилагане в образователните институции на общата и допълнителна подкрепа за личностно развитие в пълнотата и дълбочината предвидена в нормативната уредба.

4. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ОПЕРАТИВНИТЕ ЦЕЛИ.

Оперативна цел 1: Осигуряване във всяка образователна институция на **процес и среда на учене**, които премахват в максимална степен пречките пред ученето и създават възможности за развитие и изява на децата и учениците.

Мярка 1 към ОЦ 1 – Навременно и задълбочено **оценяване на индивидуалните потребности** на децата и учениците.

Изпълнени дейности:

1.1.1.⁵ Организиране в училищата и ДГ, съгласно чл. 15 (1) и чл. 16 *Наредба за приобщаващото образование*, на **екипна работа** на учителите за разпознаване на обучителни трудности у децата и учениците - Дейността се прилага текущо и нормативната уредба не изисква формализирана документация. Във всички детски градини се извършва текуща оценка на риска от обучителни затруднения на деца на 5 и 6 годишна възраст в рамките на установяването на готовността на детето за училище, като е отчетено физическото, когнитивното, езиковото, социалното и емоционалното му развитие. Все още няма модел за оценка на риска от обучителни затруднения съгласно чл. 10 на *Наредбата за приобщаващо образование*. Към момента проследяването на постиженията на 5-6 годишните се извършва на база на познавателни задачи и тестове от издателства.

РЦПППО - Силистра подкрепя процеса на приобщаващо образование във всички детски градини и училища в област Силистра и осигурява ресурси за провеждане на навременно и задълбочено оценяване на индивидуалните потребности на всички деца и ученици и предоставяне на качествено ресурсно подпомагане. Основни дейности в тази насока са:

- Запознаване с документите във връзка с извършената оценка от училищните ЕПЛР на индивидуалните потребности на детето или ученика;
- Обсъждане с ЕПЛР на децата или учениците на извършената оценка на образователните потребности;
- Провеждане на събеседване с родителя/ настойника на детето и извършване на наблюдения на детето / ученика във формална и неформална обстановка;
- Отпращане на методическа подкрепа към училищните ЕПЛР във връзка с допълнителната

⁵ Номерацията 1.1.1. означава оперативна цел 1, мярка 1, дейност 1.

подкрепа;

- Осъществяване на квалификация на педагогическите специалисти и родители в областта относно приобщаването на ДУСОП;
- Извършване на супервизия на училищни екипи по проектите на МОН, „Активно приобщаване в системата на предучилищното образование“ и по проект „Подкрепа за приобщаващо образование“ – обхванатите учебни заведения са ДГ „Радост“, Силистра, ДГ „Роза“, Силистра, ДГ „Ян Бибиян“, Силистра, ДГ „Иглика“, Силистра, ДГ „Мир“, Айдемир, ДГ „Нарцис“, Силистра, ОУ „О. Паисий“, Силистра, ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“, Силистра, ОУ „Ив. Вазов“, Силистра, СУ „В. Левски“, Дулово, ОУ „Хр. Смирненски“, Дулово, ОУ „Ч. Храбър“, Кайнарджа, СУ „Й. Йовков“, Тутракан, ОУ „Хр. Ботев“, Алфатар.
- Изготвяне в 7 дневен срок на становище на регионалния екип за подкрепа на личностно развитие на деца и ученици ;
- Обучаване на помощник на учителя;
- Обучения на педагогически специалисти от област Силистра с присъждане на квалификационен кредит;
- Методическа подкрепа на ЕПЛР от ДГ и училища от област Силистра. Обученията се проведоха съвместно със ст.експерт приобщаващо образование г-жа Ирена Маринова. Теми на обученията:

Взаимодействие между РЕПЛРДУСОП и ЕПЛР. Екипност в приобщаващото образование.

Стъпки при осигуряване на ДПЛР за деца и ученици със СОП.

Основни аспекти при извършване на оценка на индивидуални потребности на деца и ученици със СОП

Изготвяне на становища за насочване след 7 и 10 клас.

Отлагане от 1 клас.

1.1.2. Ранно оценяване (скрининг) в ДГ на потребностите от подкрепа за личностно развитие на децата от 3 до 3 години и 6 месеца по чл. 8 - 11 на Наредба за приобщаващото образование) - Ранното оценяване се отнася за развитието на детето и риска от обучителни трудности и цели да определи необходимостта от допълнителни модули по български език за децата, които не владеят български език и да идентифицира нуждата от оценка на потребностите за допълнителна подкрепа. Във всички ДГ се извършва оценка на развитието на детето и на риска от обучителни трудности от учители, преминали обучение за провеждане на скрининг тест. Видовете дефицити могат да се обобщят като емоционални, езиково-говорни, емоционално-поведенчески.

- общ брой деца подлежащи на скрининг (3 г.- 3.6 м) - **440**

- брой деца преминали скрининг (3 г.- 3.6 м) - **216 – 49 %**

- причини за липса на скрининг - отказ на родител или надхвърлил 3 г.- 3.6 м.

1.1.3. Съгласно чл. 10 от *Наредбата за приобщаващо образование* в ДГ се извършва **оценка на риска от обучителни затруднения** на децата на 5 и 6 годишна възраст в рамките на установяването на готовността на детето за училище.

1.1.4. За **идентифициране** на дефицитите, рисковите фактори и потребностите на децата от допълнително обучение по български език се прилага разработен инструментариум по проекта на МОН BG05M2OP001-3.005-0004 „*Активно приобщаване към системата на предучилищното образование*“. Този инструментариум включва специализирана методика и електронни ресурси за допълнително обучение по български език. Проектът се прилага през целия период на Стратегията и продължава до 31.07.2023 г.

1.1.5. За **идентифициране** на дефицитите, рисковите фактори и потребностите на учениците от допълнително обучение и пред учебната 2021/22 г. се прилага разработения инструментариум по проекти на МОН - BG05M2OP001-2.011-0001 „*Подкрепа за успех*“ (тестове по учебни предмети и класове, индивидуални карти) и BG05M2OP001-2.012-0001 „*Образование за утрешния ден*“.

1.1.6. За **идентифициране** и **приобщаване** на децата и учениците се прилага инструментариума на проекта на МОН BG05M2OP001-3.018-0001 „*Подкрепа за приобщаващо образование*“, който включва: модел на функционална оценка на индивидуалните потребности на децата и учениците със СОП и с хронични заболявания, във връзка с прилагането на Международната класификация за функционирането на човека, уврежданията и здравето на децата; инструмент за идентифициране на маркери на риск при децата и учениците; инструмент за откриване на дарбите и за определяне на възможности за стимулирането им.

В проекта участват следните институции – ДГ „Радост“, ДГ „Ян Бибиян“, ДГ „Роза“, ДГ „Нарцис“, ДГ „Иглика“, ДГ „Мир“, Айдемир, ОУ „О. Паисий“, ОУ „Кирил и Методий“, ОУ „Ив. Вазов“, Силистра, ОУ „Хр. Ботев“, Алфатар, ОУ „Ч. Храбър“, Кайнарджа, ОУ „Хр. Смирненски“, СУ „В. Левски“, Дулово, СУ „Й. Йовков“, Тутракан. Дейностите на проекта ще продължат до декември 2023 г. Обученията за работа с инструментариума са посочени в т. 2.2.5.

Мярка 2 към ОЦ 1 - Обогаляване и развитие на формите за **обща подкрепа** за личностно развитие на ниво образователна институция.

Изпълнени дейности:

1.2.1. Дейности по обща подкрепа се прилагат във всички училищата, детските градини и ЦПЛР:

Общата подкрепа за личностно развитие (ОПЛР) в училищата и детските градини е много разнообразна и включва 14 вида:

1. екипна работа между учителите и други педагогически специалисти;
2. допълнително обучение по учебни предмети при условията на ЗПУО;
3. допълнителни модули за деца, които не владеят български език (само за ДГ);
4. допълнителни консултации по учебни предмети, които се провеждат извън редовните учебни часове;
5. консултации по учебни предмети;
6. кариерно ориентиране на учениците;
7. занимания по интереси;
8. библиотечно-информационно обслужване;
9. грижа за здравето;
10. осигуряване на общежитие;
11. поощряване с морални и материални награди;
12. дейности по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение;
13. ранно оценяване на потребностите и превенция на обучителните затруднения;
14. логопедична работа;

Тези видове ОПЛР са част от училищния живот, включват се в годишните планове на институциите и в графика на учебния ден и се координират от училищен координатор. Някои от тези форми са обект на отчитане като отделни мерки.

1.2.2. Обща подкрепа за личностно развитие по чл. 42 от *Наредбата за приобщаващото образование* - Прилага се в ООС „Младост“, Силистра и в **несамостоятелните общежития** към земеделските гимназии. Подкрепата включва настаняване на ученици, осигуряване на условия за организиране и провеждане на самоподготовка на учениците, провеждане на консултации по учебни предмети и индивидуална работа, организиране и провеждане на занимания по интереси, работа с родители.

Таблица 6

№	общезитие	Настанени ученици през учебната 2021/22	Настанени ученици към началото учебната 2022/23
1	Обединено общежитие за средношколци „Младост“, Силистра (самостоятелно общежитие, вид ЦПЛР)	137	140
2	Несамостоятелно общежитие към ПЗГ „Добруджа“, Силистра	53	40
3	Несамостоятелно общежитие към ПГМСС „Н. Й. Вапцаров“, Средище	45	30
4	Социално педагогически интернат „Хр. Ботев“, Варненци	24	28
	ОБЩО:	259	238

ООС “Младост“ е с капацитет **190** легла. Разполага с добре оборудвани занимални, библиотека с богат фонд и компютърен кабинет, необходими за добрата самоподготовка на учениците. Общежитието разполага с 80 спални помещения.. В общежитието работят 8 квалифицирани педагогически специалисти. Те оказват подкрепа на учениците по време на самоподготовката им чрез консултации по различни учебни дисциплини. Прилага се индивидуална работа с ученици с трудности при усвояването на учебния материал или с такива с девиантно поведение. За мотивиране на учениците за включване и участие в дейностите в общежитието са сформирани 6 групи за занимания по интереси. За успешното адаптиране и пребиваване в общежитието, за постигане на положителни промени в поведението и по-високи резултати от обучението, педагогическата колегия поддържа непрекъснати контакти с родителите на учениците и с техните класни ръководители.

Общежитието към ПЗГ „Добруджа“ има капацитет за **77** места За настанените ученици е осигурена безплатна закуска и обяд, а за социално слабите и вечеря. Осигурени са условия, както в личните им стаи така и в занималнята за самоподготовка. Осигурени са учебници по всички предмети и интернет достъп в цялото общежитие. Налични са електронни устройства. По график се провеждат консултации в учебния корпус със съответния преподавател. Възпитателите подпомагат учениците по общообразователните предмети при изготвяне на проекти, презентации, домашни и др. Възпитателите имат изготвен годишен план за извършване на разнообразни дейности - изготвяне на табла на различна тематика, изработване на календари, картички и др. Към общежитието има изграден клуб по тенис на маса и футбол на малки вратички. Учениците от общежитието ежегодно провеждат турнир, участват и в общинския турнир по тенис на маса.

1.2.3. Съгласно чл. 15, т. 3 и чл. 18 на *Наредба за приобщаващото образование* в училищата организират по график за всеки срок **консултиране** на учениците по учебни предмети, вкл. и в групите за целодневна организация на учебния ден и консултиране и на родителите. Дейността се

осъществява текущо във всички училища.

1.2.4. Логопедични групи в училище – Таблица 7:

Населено място	Име на училище	Брой групи и ученици през учебната 2021/22 г.									
		от 1 до 4 клас		от 5 до 7 клас		от 8 до 10 клас		Сборна група - училищна възраст		Общо:	
		групи	ученици	групи	ученици	групи	ученици	групи	ученици	групи	ученици
Дулово	СУ "Васил Левски"	4	18			1	1	4	17	9	36
Дулово	ОУ "Хр. Смирненски"	7	35							7	35
		11	53	0	0	1	1	4	17	16	71
		Брой групи и ученици в началото на учебната 2022/23 г.									
Дулово	СУ "Васил Левски"							1	35	1	35
Дулово	ОУ "Хр. Смирненски"	6	31	4	8					10	39
Силистра	СУ „Н. Й. Вапцаров“							1	22	1	22
Силистра	ОУ „Отец Паисий“	1	8					1	14	2	22
Силистра	ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“							1	14	1	14
Силистра	ОУ „Иван Вазов“							1	19	1	19
Тутракан	СУ „Й. Йовков“							1	13	1	13
		7	39	4	8	0	0	6	117	17	164

През отчетни период към РЦПППО бяха сформирани две логопедични групи състоящи се от 50 деца и ученици като от тях: 14 от детски градини на територията на гр.Тутракан - 3 деца от ДГ „Патиланчо“, 5 от ДГ „Полет“, 6 от ДГ „Славянка“; 8 ученици от Средище, ОУ „Ц. Церковски“, като от тях 1 дете от подготвителна група към училището; 2 от Чернолик, общ. Дулово, ДГ „Здравец“, 1 от ДГ „Еделвайс“, Зарник, общ. Кайнарджа като логопедичната работа с последните 3 деца се осъществява в РЦПППО - Силистра; 4 деца от ДГ „Здравец“, Калипетрово; ОУ „Светлина“, Поройно - 3 ученици, ДГ ”Щастливо детство”, Водно - 2 деца, ДГ ”Мир”, Дулово - 10 деца, ДГ ”Мир”, Поройно- 2 деца, ДГ ”Щастливо детство”, Черник- 2 деца, ДГ ”Първи юни”, Овен- 2 дете, ДГ ”Първи юни”, Окорш - 1 дете, ДГ ”Здравец”, Златоклас - 1 дете, ДГ ”Здравец”, . Правда - 2 деца. Логопедичните диагнози са ОНР- Ива, Пра и Шта степен, общо недоразвитие на речта при намален слух, намалено зрение, както и при аутистична симптоматика, дислалия, множество увреждания, ринолалия.

1.2.5. Дейности на РЗИ - Силистра по обща подкрепа – грижи за здравето.

През 2022 г. РЗИ –Силистра организира прилагането в областта на национални програми,

насочени към децата и учениците за промоция и профилактика на здравето и превенция на рисковото сексуално поведение. Формите са беседи, дискусии, тренинги, демонстрации, разпространение на материали.

По Национална програма за превенция на хроничните незаразни болести 2021 – 2025 г. са извършени следните дейности:

- По фактор „хранене“ – 18 лекции пред 300 ученици; 1145 здравни материали;
- По фактор „тютюнопушене“ – 15 лекции, 532 здравно –образователни материали;
- По фактор „алкохол“ – 3 лекции със 147 ученици; 147 здравни материали;
- По фактор „физическа активност“ – дейност в СУ „Й. Йовков“, Окорш с 25 ученици;
- По Национална програма за превенция и контрол на ХИВ и сексуално предавани инфекции 2021 – 2025 г. е организирано отбелязване на 1 декември – Международен ден за борба със СПИН с дейност в ПГСС, Ситово с участието на 100 ученици; 1000 брошури.

По Национална програма за профилактика на оралните заболявания при деца от 0 до 18 години е проведена дейност в ДГ „Ян Бибиян“, Силистра с участието на 22 деца.

Ежегодно РЗИ провежда обучение на медицинските специалисти от здравните кабинети по проблемите на профилактиката и промоцията на здравето и изготвя анализ на здравното състояние и физическо развитие на децата в ДГ и училищата, според данните предоставяни от медицинските специалисти в здравните кабинети.

Мярка 3 към ОЦ 1 – Организиране в образователните институции на **допълнителна подкрепа** за личностно развитие (ДПЛР) на децата и учениците.

Съгласно чл. 187, ал. 2 от ЗПУО, допълнителна подкрепа за личностно развитие се предоставя на 4 категории деца и ученици – (1) със специални образователни потребности, (2) в риск, (3) с изявени дарби и (4) с хронични заболявания.

Изпълнени дейности:

1.3.1. Дейност на екипите за подкрепа за личностно развитие (ЕПЛР) - Във всяко училище или детска градина, в което има дете/ученик подлежащ на ДПЛР се сформира за всяко дете/ученик ЕПЛР със специалисти и дейности според оценката на индивидуалните потребности (чл. 188 и 189 от ЗПУО, чл. 128 от *Наредба за приобщаващото образование*). Екипите извършват оценката и предоставят впоследствие подкрепата при прилагане на плана. Екипите работят целогодишно като провеждат заседания по предварително изготвен график. Родителите на децата и учениците

са запознати с датите на срещите и се включват в тях. За всяко заседание ЕПЛР води протокол.

Дейността на екипите за подкрепа за личностно развитие е свързана с проследяване на индивидуалния темп на развитие и планиране на допълнителна, индивидуална работа съобразно потребностите на децата и учениците. След първия учебен срок и след края на втория учебен срок ЕПЛР изготвят доклад за дейността си. В училищата и детските градини са налични регистър на децата/учениците със СОП. За всяко дете/ученик със СОП се изготвя план за подкрепа, графици за екипните срещи, протоколи от заседанията на ЕПЛР.

В образователните институции вече има нараснало разбиране на нормативната уредба и опит в конкретното и прилагане за индивидуални случаи. Дейността на екипите се подпомага от РУО и от РЦПППО.

Институциите, които към края на третата стратегия **самостоятелно организират ресурсното подпомагане на децата и учениците със СОП са 22 училища и 7 ДГ - Таблица 8:**

№	училище/ детска градина	населено място	община	общ бр. ученици за 2022/23	бр. ученици със СОП	% със СОП
1	СУ "Н. Й. Вапцаров"	Силистра	Силистра	596	31	5,2%
2	СУ "Йордан Йовков"	Тутракан	Тутракан	434	28	6,4%
3	ОУ „Иван Вазов"	Силистра	Силистра	572	24	4,2%
4	ОУ „Кирил и Методий“	Силистра	Силистра	460	22	6, %
5	СУ "Христо Ботев"	Тутракан	Тутракан	528	20	3,7%
6	ОУ „Отец Паисий"	Силистра	Силистра	322	19	5,9%
7	СУ "Васил Левски"	Дулово	Дулово	905	17	1,8%
8	СУ „Васил Левски“	Главиница	Главиница	454	17	3,7%
9	ОУ „Христо Ботев"	Алфатар	Алфатар	101	16	15,8%
10	СПУ "Дръстър"	Силистра	Силистра	158	14	8,9%
11	ПГСУАУ „Атанас Буров"	Силистра	Силистра	358	13	3,6%
12	ПГМСС „Н. Й. Вапцаров"	Средище	Кайнарджа	279	12	4,3%
13	ОУ „Стефан Караджа“	Искра	Ситово	123	12	9,7%
14	ОУ „Христо Смирненски"	Дулово	Дулово	428	12	2,8 %
15	ОБУ „Иван Вазов"	Зафирово	Главиница	141	11	7,8%
16	ПГС	Ситово	Ситово	127	9	7%
17	ПЗГ „Добруджа"	Силистра	Силистра	207	8	3,8%
18	ПГПТ „Евлогий Георгиев"	Силистра	Силистра	180	5	2,7%
19	ОУ „Кирил и Методий“	Правда	Дулово	118	8	6,7%
20	ОУ „Черноризец Храбър"	Кайнарджа	Кайнарджа	90	8	8,8%
21	ОУ „Цанко Церковски“	Средище	Кайнарджа	167	8	4,7%
22	ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“	Калипетрово	Силистра	60	5	8,3%
23	ДГ „Иглика“	Силистра	Силистра	238	25	10,5%
24	ДГ „Нарцис“	Силистра	Силистра	173	20	11,5%

25	ДГ „Роза”	Силистра	Силистра	245	13	5,3%
26	ДГ „Мир”	Айдемир	Силистра	139	13	9,4%
27	ДГ „Радост”	Силистра	Силистра	121	12	9,9%
28	ДГ „Ян Бибиян”	Силистра	Силистра	122	7	5,7%
29	ДГ „Добруджа”	Силистра	Силистра	145	5	3,4%
	ОБЩО:			7991	414	

В останалите институции осигуряването на ДПЛР е със специалисти от РЦПППО.

1.3.2. Взаимодействието и сътрудничеството между ЕПЛР в детските градини и училищата с регионалния екип за подкрепа за личностно развитие в РЦПППО в нормативно определените случаи (чл. 190, ал. 3 от ЗПУО):

Дейността се извършва текущо в образователните институции. През учебната 2021/22 г. и до декември 2022 г. са проведени **40** заседания на РЕПЛР на които са разгледани документите на **297** деца и ученици със СОП. Изготвените доклад- становища са обсъдени със ст. експерт по приобщаващо образование към РУО, който отправя предложение към директора на РЦПППО да бъде предоставена или отказана допълнителна подкрепа. Издадените заповеди са предоставени на учебните заведения.

1.3.3. Развитие на капацитета на училищните ЕПЛР за навременно и адекватно установяване на потребността и разработване на индивидуални учебни планове и индивидуални учебни програми за учениците със СОП, за които това е определено в плана за подкрепа:

Развитието на капацитета се извършва чрез: (1) назначение на подходящи специалисти; (2) квалификация на специалистите; (3) методическо подпомагане на образователните институции от РУО и от РЦПППО и консултиране, напр. по разработването на индивидуалните учебни планове; (4) предоставяне на инструментариум за оценка на потребностите. Някои елементи от това изграждане на капацитета са разгледани като отделни дейности.

1.3.4. Прилагане на различни форми на обучение в училищното образование, за да се посрещнат индивидуалните потребности при всеки отделен случай:

В периода на стратегията броят на обучаваните по различните форми на обучение е както следва, по данни към началото на съответната учебна година:

Таблица 9

№		Брой ученици през учебната 2020/21	Брой ученици през учебната 2021/22	Брой ученици през учебната 2022/23
1	Индивидуална форма на обучение за ученици със СОП	15	16	14
2	Индивидуална форма на обучение за ученик	0	1	0

	по чл. 107 (2), т. 1 на ЗПУО – изоставащ от випуска си с повече от 3 години (в ОУ „Хр. Смирненски“, Дулово			
3	Индивидуална форма на обучение за завършване в други срокове	2	0	0
4	Индивидуална форма на обучение по здравословни причини	6	4	4
5	Индивидуална форма на обучение за ученици с изявени дарби	1	1	1
6	Самостоятелна форма на обучение под 16 години	4	2	2
7	Комбинирана форма на обучение за ученици с изявени дарби (в СпУ „Дръстър“, Силистра)	19	22	25
8	Комбинирана форма на обучение за ученици със СОП	13	15	16
	ОБЩО:	60	61	62

Контрол за изпълнение на индивидуалните учебни часове се осъществява от РУО – Силистра на основание чл. 95 на *Закона за предучилищното и училищното образование*, чл. 3 (2), т. 37 на *Правилника за устройството и дейността на РУО* и чл. 146, ал. 3 и 4 на *Наредба за приобщаващото образование*. За всяка учебна година началникът на РУО – Силистра създава ред, по който училищата ежемесечно подават информация за изпълнението на индивидуалните учебни планове. За учебната 2020/21 г. контролът обхващаше **86** ученици в училищата и 36 в ЦСОП, а за учебната 2021/ 22 г. – **105** ученици от училищата и ЦСОП. В началото на учебната 2022/23 г. има информация за **105** ученици с индивидуални часове.

Допълнителна възможност за посрещане на индивидуалните потребности на децата и учениците е индивидуалното включване в **обучение от разстояние в електронна среда (ОРЕС)**. Тази възможност бе нормативно развита и се натрупа опит в практическото и прилагане в периодите на извънредна епидемична обстановка поради Ковид 19. За ученици със значими здравословни проблеми и риск бе възможно, с разрешение на директора или на началника на РУО, да бъдат на това обучение. То се прилагаше и кратки периоди по време на карантинирне на ученици. Данните за броя на учениците се променяше във времето, тъй като включването в това обучение следва нуждите на учениците и хода на пандемията. Периодичните актуализации на НЕИСПУО и въведената по- късно специална ел. платформа дават следната динамика:

- към 25. 02. 2021 г. - 49 ученици в ОРЕС;
- към 15. 09. 2021 г. – 29 ученици в ОРЕС;
- към декември 2021 г. – 28 ученици в ОРЕС;
- към 17. 01. 2022 г. – 34 ученици;
- към 26. 01. 2022 г. – 67 ученици;
- към 07. 02. 2022 г. – 41 ученици;
- към 30. 03. 2022 г. – 38 ученици;
- към 13. 04. 2022 г. – 14 ученици;

1.3.5. Осигуряване от институциите на необходимите **рехабилитации** на децата и учениците със СОП – психо-социална, на слуха и говора, зрителна, на комуникативните нарушения, кинезитерапия:

В община Силистра рехабилитации на децата и учениците със СОП се предоставя от Дневния център за деца и младежи с увреждания, Центъра за комплексно обслужване на деца с увреждания и хронични заболявания и Центъра за социална интеграция и рехабилитация за деца и лица с увреждания.

В община Тутракан в ДГ “Полет“, Тутракан към рехабилитационната зала е открита солна стая. Специалистите от РЦПППО работят с деца и ученици, които имат необходимост от такъв вид рехабилитация.

За учебната 2021/2022 година бяха сформирани 2 групи в РЦПППО – Силистра с сензорно-интегративна терапия (СИТ):

- група за СИТ за деца и ученици със СОП от община Тутракан, които са на допълнителна подкрепа към РЦПППО;
- група за СИТ в гр. Силистра, която предоставя услугата СИТ на деца и ученици със СОП от гр. Силистра и други общини от областта, като сензорно-интегративната терапия се предлага както за деца и ученици със СОП на допълнителна подкрепа към РЦПППО - Силистра, така и като външна услуга за ДУСОП в училищата и ДГ в областта.

Таблица 10

Група	Брой ДУСОП в началото на учебната 2021/2022	Новопостъпили	Отписани	Брой ДУСОП в края на учебната 2021/2022
СИТ, Тутракан	13	2	-	15
СИТ, Силистра	16	7	3	20
Общо:	29	9	3	35

Осигурена е психо- социална рехабилитация на **65** деца и ученици със СОП от област Силистра, като е осигурена и допълнителна психологическа и логопедична подкрепа на 8 ученика със СОП в ОУ “Ц. Церковски“, Средище, където е осигурено ресурсното подпомагане от училището.

Психо- социалната рехабилитация е насочена към :

- подпомагане, подобряване и улесняване начина на живот на децата, семействата, близката социална среда.
- приобщаване на децата със специални потребности в естествената учебна среда на техните

връстници;

- превенция на социалната изолация и отрицателни обществени нагласи;
- удовлетворяване образователните потребности на обучаваните ,познавайки и развивайки техните индивидуални способности, опит, интереси, мотивации, намерения и желания, осъществимо чрез разработването на индивидуални планове за подкрепа на всяко дете
- За децата от аутистичния спектър насоката е към подобрене на социализацията и адаптацията към обкръжаващата среда, редуциране на разрушителното поведение/ако има такова/, работа върху нарушенията на сензорната модалност, проприоцептивните усещания, предизвикване на зрителен контакт, привличане и увеличаване на споделеното активно внимание, насърчаване на невербалното общуване, ако детето е невербално, предизвикване и стимулиране на осъзната реч.
- При децата с ХАДВ усилията са насочени към овладяване на хиперактивността, увеличение на вниманието, концентрацията, подобрене на паметовите процеси запомняне, съхраняване, възпроизвеждане, стимулиране работата на оперативната памет, както и корекция на поведенческите дефицити причинени от симптомите на ХАДВ.
- Децата с обучителни затруднения се нуждаят от подкрепа в организацията на учебния процес, преодоляването на затрудненията при четене, писане, смятане и т.н., което е свързано и с повишаването на мотивацията за учене.
- При работата с билингвистични деца и деца, които владеят основно майчин език, се набляга върху обогатяването на речниковия запас от думи на бълг. език.
- Децата с езиково-говорни нарушения получават подкрепа като се стимулира речевата продукция и се работи в посока подобряване на общуването и комуникацията.
- За децата с ЛУИ и УУИ усилията са насочени към обогатяване на представите за околния свят и себе си, подобряване на паметта и вниманието, корекция на поведението.

Психолози от РЦПППО, ОУ „Ив. Вазов“ и ДГ „Радост“, Силистра предоставят целогодишно безплатна телефонна консултация за деца и семейства от Украйна и ученици, учители и родители с пост-ковид тревожни състояния.

1.3.6. Осигуряване на възможности за учениците със СОП и хронични заболявания за продължаване на образованието след VII клас, вкл. и професионална подготовка:

За приемане в VIII клас насочването на учениците се извършва от Комисия за насочване на ученици с хронични заболявания, с физически и сензорни увреждания, със специални образователни потребности по чл. 120 (7) от ЗПУО, от домове за отглеждане и възпитание на деца, лишени от родителска грижа, от центровете за настаняване от семеен тип и ученици настанени в приемни семейства. Комисията се конституира от РУО и в нея участва и представител

на РЗИ и юрист. Комисията е разгледала и насочила следния брой ученици:

през 2021 г. - **26** за предстоящата учебна 2021/22 г.;

през 2022 г. - **17** за предстоящата учебна 2022/23 г.;

1.3.7. Организиране на необходимите разумни улеснения за участие на учениците със СОП в **национални външни оценявания и държавни зрелостни изпити** (чл. 109 от *Наредба за приобщаващото образование*) - Дейността включва разяснение на родителите на улесненията, които ученици със СОП могат да ползват по време на НВО и ДЗИ; организиране на национални външни оценявания и държавни зрелостни изпити за ученици със СОП в отделни зали, с удължено време и консултанти. Участието на ученици със СОП в НВО и ДЗИ е както следва:

НВО в края на 4 – ти клас, 2021 г. - 8

НВО в края на 4 – ти клас, 2022 г. - 13

НВО в края на 7 – ми клас, 2021 г. - 11

НВО в края на 7 – ми клас, 2022 г. - 4

НВО в края на 10 -и клас, 2021 г. - 2

НВО в края на 10- и клас, 2022 г. – 2

ДЗИ, 2021 г. – 16

ДЗИ, 2022 г. – 4

1.3.8. Предоставяне на децата на услугата „**Личен асистент**“ съобразно нормативните възможности - по Закона за личната помощ **140** деца и ученици са ползватели на лична помощ. За община Силистра, Алфатар, Кайнарджа и Ситово- **92** деца и ученици, община Дулово- **24**, община Главиница- **16** и община Тутракан- **8**.

В община Силистра услугата предоставя почасови грижи в домашна среда на деца, както и на пълнолетни лица с трайни увреждания и на лица над 65-годишна възраст в невъзможност за самообслужване, с цел подпомагане на задоволяването на ежедневните им потребности от битов и социален характер. Капацитетът на услугата е 200 места, като към 25.10.22 г. от 660 потребители, ползващи услугата, **80 са деца**.

1.3.9. Дейности за децата със СОП в **общинските социални услуги** в общността - През отчетния период в общините от областта действат разнообразни институции за социални услуги:

Център за обществена подкрепа, Силистра - Услугата е възложена за управление на ЖС „Екатерина Каравелова“. Центърът за обществена подкрепа предлага комплекс от социални услуги за деца в риск и техните семейства. Дейностите на Центъра са насочени към следните целеви групи: деца, жертви на злоупотреба, насилие, експлоатация или всякакво друго нехуманно или унижително отношение или наказание в или извън семейството им; деца, за които съществува опасност от увреждане на тяхното

физическо, психическо, нравствено, интелектуално и социално развитие, деца с увреждания, деца, не обхванати от образователната система, в риск от отпадане или отпаднали от училище, както и семействата на тези деца. Центърът е с капацитет 20 места, като към 31.12.21 г., подкрепа получават **37** деца в риск и техните семейства, а към 25.10.22 г. - **29** деца и техните семейства.

Център за социална интеграция и рехабилитация за деца и лица с увреждания, Силистра - Услугата е възложена за управление на СНЦ „Надежда за добро бъдеще“. Услугите на Центъра са фокусирани върху потребностите на следните целеви групи: деца и възрастни с физически увреждания, деца и възрастни с интелектуална недостатъчност, деца и възрастни с комбинирани нарушения, самотно живеещи възрастни хора, деца и лица с различни видове увреждания, емоционално-поведенчески проблеми и девиантно поведение, нарушения в развитието. Центърът предоставя комплекс от социални услуги, свързани с извършване на разнообразни консултативни, терапевтични и рехабилитационни дейности, логопедична и психологична терапия, социално-правни консултации, обучение и ориентиране, изготвяне и осъществяване на индивидуални програми за социално включване. Капацитетът на центъра е 25 места, като към 25.10.22 г., подкрепа получават **18** деца.

Кризисен център, Силистра - Услугата е възложена за управление на ЖС „Екатерина Каравелова“. Представлява комплекс от социални услуги за деца и лица, пострадали от насилие, трафик или друга форма на експлоатация, които се предоставят за срок от 6 месеца и са насочени към оказване на индивидуална подкрепа, задоволяване на ежедневните потребности и консултиране. Услугата е насочена към деца до 18 г., жертви на домашно насилие и трафик, с цел сексуална или трудова експлоатация; жени, жертви на домашно насилие и трафик, с цел сексуална или трудова експлоатация. Основната цел на услугата е да осигури защитена среда на деца и лица, пострадали от домашно насилие, трафик или друга форма на експлоатация като предоставя комплекс от услуги за справяне с възникналите кризисни ситуации и преодоляване на последиците от насилието, трафика или експлоатацията, като: задоволяване на базисни потребности, подкрепа в образователния процес и възпитателна дейност; трудотерапия; информиране и консултиране, психологична помощ и др. Капацитетът на Центъра е 10 места, като към 31.12.21 г. има **6** настанени деца, а към 25.10.22 г. има **1** настанено дете.

Център за обществена подкрепа, Силистра - социалната услуга е разкрита по Проект на Община Силистра BG05M9OP001-2.019-0022 „Предоставяне на нови социални и интегрирани здравно-социални услуги за деца и семейства“, Процедура № BG05M9OP001-2.019 „Продължаваща подкрепа за деинституционализация на децата и младежите – Етап 2 – предоставяне на социални и интегрирани здравно-социални услуги за деца и семейства“ – Компонент 1. Периодът за предоставяне е 34 месеца. В Центъра се извършват дейности, свързани с превенция на изоставянето, превенция на насилието, отпадане от училище, деинституционализация и реинтеграция на деца, обучение в умения за самостоятелен живот и социална интеграция на деца в резидентна грижа. Капацитет на услугата - 100 места, в т.ч. 4 за спешен прием. Към 31.12.21 г. подкрепа получава **84** деца, а към 25.10.22 г. - **69** деца.

Дневен център за деца и младежи с увреждания, Силистра (ДЦДМУ) - предоставя дневна грижа и почасови социални услуги. На потребителите е осигурен безплатен транспорт - извозване от дома на потребителя до Центъра и обратно, безплатна храна за децата до 18-годишна възраст, медицински грижи, корекционно-компенсаторна и възпитателна работа, логопедична терапия, арттерапия, музикотерапия, психологична помощ, кинезитерапия и др. В Центъра се предоставят и почасови услуги. Капацитетът е 48 места. Към 31.12.2021 г. услугите на Центъра се е ползвала от **45** деца и младежи от община Силистра., а към 25.10.2022 г. - **34** деца и младежи от община Силистра.

Център за комплексно обслужване на деца с увреждания и хронични заболявания, Силистра (ЦКОДУХЗ) е здравно-социален център, осигуряващ високоспециализирана и комплексна подкрепа за деца с хронични заболявания, увреждания, физически и/или психически затруднения и новородени, които имат нужда от продължително медицинско наблюдение и специфични грижи - лечение, диагностика, профилактика, рехабилитация, психологично придружаване и подпомагане за ефективна социална интеграция. Дейността на Центъра е насочена към предоставяне на комплексни услуги, които да удовлетворяват потребностите на детето от съхраняване на здравето, от емоционално и познавателно развитие, както и да му осигуряват социално благополучие, включително чрез координиране на

дейностите на центъра и с други здравни, социални и образователни услуги. Предоставят се дневни, почасови и мобилни услуги като: лечебно-диагностична дейност, рехабилитация, психологична подкрепа, педагогически занимания, логопедична помощ, социални дейности, работа с родителите. Капацитетът на Центъра е 75 места. Към 31.12.21 г. услугите на Центъра ползват **62 деца**, а към 25.10.22 г. - **66 деца**. Социалната услуга се предоставя от Министерство на здравеопазването.

Център за настаняване от семеен тип (ЦНСТ) - Малък Преславец, община Главиница е социална услуга от резидентен тип, която предоставя жизнена среда за пълноценното израстване и развитие на деца, лишени от родителска грижа към момента на настаняване в него са изчерпани възможностите за връщане в биологичното семейство ,настаняване при близки и роднини или приемно семейство. В центъра се създава среда близка до семейната, при която децата получават необходимата им индивидуализирана грижа и подкрепа за личностно съзряване изграждане на умения за самостоятелен и независим живот. Организирането на живота и услугите в него са насочени към създаването на условия и нагласи на децата за равнопоставено участие в живота на местната общност. Капацитета на потребители е 15, като възрастова група от 3 до 18 годишна възраст.

Кризисен център за деца, жертва на трафик и насилие (Алфатар) – капацитет 9 места. Услугата е резидентен тип. В центъра се настаняват деца на възраст от 6 до 18 години, претърпели насилие или жертва на трафик. На настанените деца се осигурява подслон и защита с продължителност от 3 до 6 месеца. В центъра има настанени 2 деца.

Центърът за социална рехабилитация и интеграция ЦСРИ (Дулово) - Представлява комплекс от дейности с цел възстановяване или развитие на потенциала на лица и деца с временни или трайни увреждания и възможностите им за социална интеграция. Услугите, предлагани в ЦСРИ Дулово са: логопедична терапия – осъществява консултиране, диагностициране, терапевтично въздействие както при деца, така и при възрастни, за които водещи са езико-говорните нарушения; психологична подкрепа – насочена е към възстановяване и поддържане на психическото равновесие; трудотерапия – целта е придобиване на самостоятелност, трудови навици, развитие на фината моторика, придобиване на знания за околния свят; кинезитерапия (лечебен масаж и лечебна гимнастика) – занимава се с възстановяване след последици от редица заболявания и нарушения, свързани с опорно-двигателния апарат. В ЦСРИ – гр. Дулово се предоставят краткосрочни и дългосрочни социални услуги. Потребителите са деца и лица с физически и сензорни нарушения и техните родители или роднини. Услугите на центъра **използват 22 деца и ученици**, като всички 22 деца използват логопедична подкрепа, 15 деца психологическа подкрепа, 17 деца и ученици трудотерапия и три деца кинезитерапия.

Център за обществена подкрепа (ЦОП), Дулово - Целта е да се подсигури качеството на живот на децата в семейната и социална среда; да се предоставят качествени социални услуги, отговарящи на потребностите и достъпни за всяко дете в риск и неговото семейство на територията на Община Дулово. ЦОП предоставя специализирана помощ и информация от специалистите – социален работник, психолог и педагог при решаване на конфликти в семейството, училището или друга среда на детето. ЦОП се помещава в сграда до СУ „В. Левски“, Дулово. Помещенията са ремонтирани, оборудвани и обзаведени по проект.

Център за настаняване от семеен тип за деца и младежи без увреждания (община Кайнарджя) – капацитет за 14 деца; социална услуга от резидентен тип, която предоставя жизнена среда за пълноценно израстване и развитие на деца, лишени от родителска грижа, за които към момента на настаняване са изчерпани възможностите за връщане в биологичното им семейство, настаняване при близки и роднини или приемно семейство. Децата посещават ОУ „Ч. Храбър“, Кайнарджя и ПГМСС „Н. Й. Вапцаров“, Средище. Настанените **10 ученици** са на възраст от 7 до 17 годишна възраст.

Център за настаняване от семеен тип за деца и младежи без увреждания (община Тутракан) – социална услуга от резидентен тип, която предоставя жизнена среда за пълноценно израстване и развитие на деца, лишени от родителска грижа, за които към момента на настаняване са изчерпани възможностите за връщане в биологичното им семейство, настаняване при близки и роднини или приемно семейство От потребителите на услугата в центъра има настанени **11 деца и ученици**, от които 5 са със СОП. Те посещават ДГ „Славянка“, СУ „Хр. Ботев“ и СУ „Й. Йовков“, Тутракан.

Център за социална рехабилитация и интеграция (община Тутракан) – комплекс от социални услуги, насочени към осигуряване на възможности за социално включване в обществения живот на лица и деца с увреждания в община Тутракан. В центъра работят квалифицирани специалисти: социален работник, рехабилитатор, трудотерапевт и психолог. Услугите, предоставяни в Центъра са: социална рехабилитация, психологична рехабилитация, кинезитерапевтична, трудотерапия. От потребителите на услуги в центъра са настанени **5 деца и ученици**, от които 4 са със СОП.

Центърът за обществена подкрепа (община Тутракан) - Предлага комплекс от социални услуги за деца в риск и техните семейства, чрез програми осигуряващи обща подкрепа за личностно развитие. Основните дейности на услугата се структурират в програми за ранно детско развитие, семейно консултиране и подкрепа, програма за работа с деца с поведенчески проблеми и техните семейства и програма за превенция на отпадането от училище. Осъществява съвместни дейности с ОЗД, МКБППМН, ДПС, МВР в подкрепа на деца с рисков поведение и жертви на насилие. Центърът е с капацитет 20 места, като към момента обслужва **30** деца и ученици, от които 15 деца в риск и техните семейства.

Мярка 4 към ОП 1 - Осигуряване на **допълнително обучение** на ученици с учебни дефицити и застрашени от отпадане от образованието.

Изпълнени дейности:

1.4.1. Организиране на **допълнително обучение по български език за деца от уязвими групи** в детските градини по проект BG05M2OP001-3.005 - 0004 „*Активно приобщаване в системата на предучилищното образование*“:

за учебната 2020/21 г. - **556** деца в 104 групи в 19 ДГ и 4 училища;

за учебната 2021/22 г. – **579** деца в 99 групи в 17 ДГ и 3 училища;

1.4.2. Организиране на **допълнително обучение по учебни предмети в училищата** по проект BG05M2OP001-2.011-0001 „*Подкрепа за успех*“ - След идентифициране на обучителните затруднения чрез разработен по проекта инструментариум, учениците се включват в малки **групи за допълнително обучение по учебни предмети** от I до XII клас:

за учебната 2020/21 г. –**2520** ученици в 393 групи;

за учебната 2021/22 г. – **2094** ученици в 395 групи; от тях 337 ученици участваха в 3 между училищни дейности за изява;

1.4.3. Организиране на **допълнително обучение по дигитални компетентности** по проект „*Образование за утрешния ден*“, дейност 6 – Повишаване на дигиталната компетентност и умения на участниците под формата на извънкласни дейности: за учебната 2021/22 г. – **85** участници в 6 групи в 5 училища. При съвременните методи на обучение, както и в случаите на прекъсване на

учебни занятия поради извънредни обстоятелства или епидемичната обстановка, липсата на дигитални умения е нов фактор за обучителни затруднения и за маргинализиране на учениците.

1.4.4. Организиране на обучение на ученици от уязвими групи по проект BG05M2OP001-5.001-0001 „Равен достъп до училищно образование в условията на кризи“ **за придобиване на умения за обучение от разстояние в електронна среда - за учебната 2021/22 г. - 1072** ученици. По дейност 5 - Подкрепа за допълнително синхронно обучение от разстояние в електронна среда: 9 ученици от ОУ "Д-р Петър Берон", Чернолик.

Мярка 5 по ОЦ 1 - Подкрепа на дарбите и талантите на децата и учениците. Осигуряване на възможности за разнообразна **личностна изява** на всички деца и ученици като средство за утвърждаване на позитивна самооценка и мотивиране.

Изпълнени дейности:

1.5.1. Дейности за личностно развитие в ЦПЛР - Обединен детски комплекс и НАО „Галилео Галилей“, Силистра - Брой ученици участвали в занимания по интереси в ЦПЛР в отчетния период:

Таблица 11

ЦПЛР	Брой ученици през учебната 2020/21	Брой ученици през учебната 2021/22	Брой ученици през учебната 2022/23	Общо за периода
Обединен детски комплекс	975	951	1125	3051
НАО „Г. Галилей“	150	155	178	483
ОБЩО:	1125	1106	1303	3534

Дейности по обща подкрепа в Обединен детски комплекс, Силистра - Действащите школи за работа с деца с изявени дарби и подкрепата им за явяване на състезания и конкурси по направления са:

- В направление „Науки и технологии“: Школа по Английски език, Забавна математика 2.-4.клас, Школи „Седмокласник“ – БЕЛ и Математика, „Компютърно моделиране“, „Роботика“, „Млад природозащитник“, Екоклуб „Пеликан“, Школа „Пътешественици“.
- В направление „Изкуства“: Вокална група „Звънче“, Школа“ Автентичен фолклор“, Театрално студио „Артистик“, Балетна школа „Аксел“, Школи по изобразително и приложно изкуство.
- В направление „Спорт“: Плуване, Джудо, Баскетбол, Лека атлетика, Футбол, Приложно колоездене, Оздравителна гимнастика/кинезитерапия/.

Школите са разкрити съобразно желанията на децата и учениците в община Силистра.

Утвърдени са като традиция за допълнителна и индивидуална работа за надграждане на способностите на учениците. В резултат от съвместната дейност на педагози и ученици са многобройните награди в национални и международни конкурси.

1.5.2. Дейности по обща подкрепа за личностно развитие на общините:

Общински център за извънучилищни дейности на община Тутракан действа целогодишно - ДФГ „Слънчева усмивка”, Школа по журналистика, Школа по изобразително изкуство, Арт академия за деца и възрастни, Школа музикални инструменти, Футбол за деца, Градски мажоретен състав, Танцов състав „Ритъм”, Футбол за деца, Ученически летен пленер и др.

Учениците и децата в община Дулово участваха в „Розите на България“ – фолклорен спектакъл на ДГ „Мир“ – гр. Дулово, Коледен благотворителен концерт „Коледен звън – отвори сърцето си“, организиран от ДГ „Мир“ – гр. Дулово. Средствата, събрани от благотворителността бяха за Дом за сираци в село Малък Преславец.

По инициатива на община Силистра посветена на 23 април - Световен ден на книгата и авторското право и в партньорство с Регионална библиотека „Партений Павлович“, деца от детските градини дариха литература за деца и възрастни. Децата от всички възрастови групи участваха в кампанията „Национална седмица на четенето“.

„Прочети ми приказка“ бе друга инициатива, в която ученици, родители, служители от библиотеката четат приказки на децата от детските градини. Основната цел е повишаване на интереса към книгите и към четенето, с цел превенция на отпадането от училище и предотвратяване на обучителните затруднения.

Ползотворни съвместни инициативи с Регионалната библиотека проведоха учениците от ОУ „Ив. Вазов“, ОУ „О. Паисий“, ЕГ „П. Яворов“, ПГСУАУ „Ат. Буров“, ПМГ „Св. Кл. Охридски“ - групови посещения, участие в инициативите на библиотеката, открити уроци и др.

През 2021 и 2022 г. съвместно с РБ „Партений Павлович“, НЧ "Доростол - 1870", ЦПЛР - ОДК, Театрално студио "Артистик" се реализира инициативата Международната инициатива "Нощ на литературата" – четене на литературни откъси от европейски автори с цел пуляризиране на съвременната европейска литература и на четенето.

1.5.3. Осигуряване на подкрепа за личностно развитие на деца и ученици с изявени дарби, съобразно чл. 126 от *Наредба за приобщаващото образование* - Аспектите, в които се оказва подкрепа в училищата са: 1. осигуряване на възможности за работа с дете или ученик с изявени дарби по конкретен случай и за допълнителна индивидуална работа за развитие и надграждане на изявените дарби; 2. осигуряване на възможности за ползване на подходяща физическа среда,

обзавеждане, оборудване, материали и консумативи; 3. осигуряване на квалифицирани специалисти за допълнителна подкрепа в съответната област – науки, технологии, изкуства, спорт; 4. осигуряване на възможности за участие в различни национални и международни изяви – състезания, конкурси, олимпиади, фестивали, концерти, спектакли, изложби и други; 5. осигуряване на възможности за включване в програми и проекти.

1.5.4. Подкрепа за таланти деца чрез програмите за **мерките за закрила на деца с изявени дарби** по общини. Подкрепа от общините на инициативи и проекти на неформални ученически и младежки групи и организации:

- *Община Главиница* - За стимулиране на своите таланти Община Главиница разработва общинска Програма на мерките за закрила на деца с изявени дарби от общинските училища. През 2021г. над **55** ученици са получили еднократно материално стимулиране. Ежегодно, на 24.05. се организира публично връчване на награди и поздравителни адреси за постижения в конкурси и състезания в областта на науката, изкуствата и спорта - **1** награда "ученик на годината в начален етап" ; **1** награда "ученик на годината в прогимназиален етап; **1** награда "ученик на годината в гимназиален етап"; **1** награда "първенец на випуска". Ежегодно , учениците от 12 клас на 14 май , участват на среща с кмета на община Главиница, където получават грамоти и награди от Кмета на общината. Традиционно се организира гала вечеря на 14.05. от кмета на общината за всички абитуриенти. За учениците , които следват медицински специалности , община Главиница ежегодно отпуска стипендия в размер на **2000 лв.**

- *Община Тутракан* - За стимулиране на своите таланти Община Тутракан разработва общинска Програма на мерките за закрила на деца с изявени дарби от общинските училища. За 2021г. за колективни участия- за 710,00 лв, **41** ученици са получили еднократно материално стимулиране общо в размер на 1280.00 лв., за 2022 г. **41** ученици са получили еднократно материално стимулиране общо в размер на 1720 лв.

- *Община Дулово* - За стимулиране на своите таланти Община Дулово разработва общинска Програма на мерките за закрила на деца с изявени дарби от общинските училища. За учебната 2020/ 2021г. **5** ученици са получили еднократно материално стимулиране общо в размер на 975 лв, за 2022 г. **12** ученици са получили еднократно материално стимулиране общо в размер на 2340 лв. Деца и ученици от образователните институции се включиха в различни прояви от Културния и Спортния календари и традиционни инициативи на Община Дулово като:

- Изложба на мартеници по повод 1 март;
- Коледен Благотворителен базар;
- Инициатива „Не на тормоза“ и „Розите на България“;

- Изложби „Най- красива картичка“, „Най добра детска рисунка“, „Най- оригинална сурвачка.“

Община Тутракан - Деца и ученици от образователните институции се включиха в различни прояви от Културния и Спортния календари и традиционни инициативи като:

- Областен конкурс за рецитация „България- моята родина“;
- Детски пленер по изобразително изкуство;
- Лятна академия;
- Тутраканиада- спортни състезания;
- Състезание по спортен риболов;
- Национален поход „По стъпките на Таньо войвода“
- Летен отдих за децата на Тутракан;
- Турнири по футбол, тенис, волейбол, стрийтбол;
- Международен конкурс „Речни ноти“;
- Областно есенно състезание по дигитални компетентности за ученици 5-10 клас, организатор СУ „Хр. Ботев“;
- Конкурс за есе, стихотворение и рисунка „В началото бе словото“- организатор ОУ „Св. св. Кирил и Методий“, Нова Черна;
- Национален конкурс за изпълнители на стихове от български автори “;
- Състезание „Бързи, смели, сръчни“;
- Национален конкурс за детско творчество “Коледна звезда“;

Община Силистра - Деца и ученици от образователните институции се включиха в различни прояви от Културния и Спортния календари и традиционни инициативи като:

- Инициатива, посветена на Трети март “Да празнуваме с българска шевица”;
- Национален кукерски фестивал в с. Калипетрово, в което участваха над 10 кукерски състава;
- „Да прогоним злото заедно“- традиционен празник на кукерите и маските – най-големия в Североизточна България Празник на кукерите и маските. Проявата се организира за 46-ти път от Община Силистра, кметството и Читалище „Родолюбие-2006 г.“ в Айдемир;
- Фестивал „Пролетни игри и песни“ – онлайн общински преглед на читалищната самодейност;
- „С билки и песни на Еньовден“;
- Фестивал на коледарските групи „Стане нине, господине“;
- Коледния базар, организиран от община Силистра и Коледната пощенска кутия за картички, изработени от деца;
- Общински турнири по футбол, баскетбол, шах, плуване;

- Фестивал на приказката;
- Областен рецитаторски конкурс „С България в сърцето“;
- Литературната конференция за ученици от XI и XII клас от областта. На базата на издадени удостоверения за отлично представяне, най-добрите получат правото да се запишат във Великотърновския университет без кандидат-студентски изпит;
- Конкурс за рисунка и литературно творчество „Дъга на толерантността“;
- Международен екологичен форум „Сребърна“;
- Общински турнир по шах за купа „Дръстър“ и Коледен турнир по шахмат;
- Международен ден на река Дунав - 29 юни, отбелязан с празник под мотото: „Нашата река-споделят свят на радост и красота“.
- Фотоконкурс „Градът край реката“.
- Международния ден на младежта, по идея на Ученически парламент, Община Силистра и Местната комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетни и непълнолетни организираха младежко събитие под мотото „Предизвикай себе си“. В програмата на събитието бяха заложили състезание по пейнтбол, отворена тренировка по канадска борба, отворена тренировка по стрелба по електронна мишена, арт ателие, йога, DJ програма и демонстрации на скейтбордисти и велосипедисти.

За стимулиране на своите таланти вече 14 години Община Силистра разработва общинска Програма на мерките за закрила на деца с изявени дарби от държавните и общинските училища. През 2021 г. над **180 ученици** получиха еднократно материално стимулиране. За първи път бе организирано публично връчване на наградите, което популяризира все по-широко Програмата. Общият размер на средствата за награди възлиза на 5970 лв. Едногодишни стипендии от Министерството на образованието и науката получават 4 ученици. В изпълнение на Програмата през 2022 г. бяха организирани 2 публични събития за връчване на награди на талантливи ученици. Над 250 ученици получиха своите награди и поздравителни адреси за постижения в над 40 конкурса и състезания в областта на науката, изкуствата и спорта, 12 от тях международни. 4 ученици получават едногодишни стипендии от Министерство на образованието, а 1 – от Министерство на младежта и спорта. През 2022 г. общият размер на средствата за обезпечаване на наградите възлизат на **8 760 лв.**

1.5.5. Поддържане на практиките за удостоверяване на учениците с морални и материални награди на училищно и общинско ниво - Материални и морални награди се присъждат за: 1. постигнати изключителни успехи в учебната дейност и за върхови постижения и класиране на призови места

при реализирането на изследователски проекти в конкретни предметни области, на творчески проекти или на проекти, свързани с иновации в образованието; 2. класирани на призови места и получаване на отличия за значими постижения в национални и международни състезания, олимпиади, конкурси, фестивали и други форуми за изява на способностите в областта на науките, технологиите, изкуствата и спорта; 3. прояви на гражданска доблест и участие в доброволчески или благотворителни инициативи или при участие в дейности и значими прояви за приобщаване на децата и учениците към непреходните национално значими идеали и ценности, както и за утвърждаване на европейските ценности и сближаването на европейските народи (чл. 54 и 55 от *Наредба за приобщаващото образование*).

Всички средни училища в областта поддържат традицията за излъчване на първенец на випуска от завършващите средно образование ученици. Широко разпространена практика е награждаването на отличилите се ученици в извънкласната дейност, както от училищата, така и от РУО и общините.

Община Силистра – ежегодна церемония за отличаване и награждаване от кмета на първенците на випуските и отличниците абитуриенти - След едногодишно прекъсване на традицията заради COVID-19 в навечерието на 24 май през 2021 г. и 2022 г. бяха организирани срещи под патронажа на кмета на община Силистра с отличниците-абитуриенти и с изявени педагогически специалисти. Изявените ученици, постигнали изключителни успехи в учебната дейност и за класирани на призови места при реализирането на проекти в конкретни предметни области, получават морални награди – грамоти и сертификати. Ежегодно в основните училища след завършване на 7-ми кл. се излъчва Ученик на випуска. В гимназиален етап се отличават най-добрите ученици в 12 клас.

В училищата има учредени и други награди - ЕГ „П. Яворов“ призовата награда е статуетка „Сова“ и парична награда; по волята на проф. др. Иван Гаврилов и с решение на Педагогическия съвет ежегодно се връчват стипендии по 500 лева на изявени ученици от ЕГ „П. Яворов“ и ПМГ „Св. Кл. Охридски“. Ежегодно за патронния празник на ПМГ „Св. Кл. Охридски“ се връчва стипендия „Дачка Савова“ за отличен успех, изявена любов към знанието и дейности, издигнали авторитета на училището.

В края на всяка учебна година в **детските градини** се организира тържествена церемония по изпращане на децата от четвърта възрастова група в училище. За постигнати знания, умения по образователните направления, за постижения и класирани на призови места в конкурси, изложби, фестивали и други, децата получават грамоти и награди.

- Община Кайнарджа- през изминалия период в ПГМСС „Никола Вапцаров“ бе учредена

стипендия Хърватев за ученици, които ще продължат образованието си във ВУЗ;

- Община Тутракан- ежегодно се присъжда стипендия на проф. Иван Гавраилов за ученици с високи постижения и патриотичен дух. Установени са традиции за удостояване на ученици с морални и материални награди на общинско ниво - общински награди “Млад будител“- плакети и финансови стимули;

1.5.6. Осъществяване по училища и общини на програмите за **занимания по интереси** по чл. 21д и чл. 21е от *Наредбата за приобщаващото образование* - Съгласно условията на цитираната наредба училищата организират занятия на групите по интереси, публични дейности на групите, участие на родителите, между училищни дейности и общински дейности. Заниманията са в следните тематични направления – Дигитална креативност, Гражданско образование, Хуманитарни познания, Техника и технологии, Екологично образование и здравословен начин на живот, Изкуства и култура, Математика, Природни науки, Спорт, Технологии. Училищата трябва да обхванат минимум 20 % от учениците си.

В обхвата на стратегията попадат втория срок на учебната 2020/21 г., учебната 2021/22 г. и първия срок на учебната 2022/23 г. В тези учебни години броят на обхванатите в занимания интереси на ученици е между **3700 и 4000**.

В навечерието на Европейската седмица на мобилността, община Силистра организира „Панорама на заниманията по интереси“ за представяне на различни институции и организации, предоставящи занимания по интереси в извън учебно време.

1.5.7. Осъществяване по училища на **заниманията по интереси** по проекти на МОН по ОП НОИР - През втория срок на учебната 2020/21 г. заниманията по интереси по проект "BG05M2OP001 - 2. 011- 0001 „Подкрепа за успех“ бяха в 20 групи с **312** ученици. Тези дейности не се дублират с т. 1.5.6. През учебната 2021/22 г. тази дейност не се прилагаше.

1.5.8. Осигуряване на условия за участие на учениците в **олимпиадите и състезанията на МОН:**

Значима ежегодна традиционна дейност в образователната система, която в много висока степен способства за развитието и изявата на талантите на учениците е провеждането на ученическите **олимпиади** по учебни предмети по график на МОН.

Таблица 12

	през учебната 2020/21	през учебната 2021/22	Общо за периода
Бр. участници в училищните кръгове	1739	2062	3801
Бр. участници в областните кръгове	442	439	881
Бр. участници допуснати в националните кръгове	26	30	56
Бр. участници класирани в националните кръгове	24	30	54

Подготовката на талантливите ученици се подпомага от **Национална програма** „Ученически олимпиади и състезания“, модул „Осигуряване на обучение на талантливи ученици за участие в ученически олимпиади“ - Съгласно условията на програмата участват училища, които са имали участващи ученици на национален кръг и/или лауреати на олимпиадите. Те получават средства за да сформират малки групи, в които да обучават талантливи ученици за участие в олимпиадите в следваща година. Включените ученици в Националната програма са както следва:

През учебната 2020/21 г. – 120 ученици, участващи училища - ПМГ „Св. Кл. Охридски“, Силистра; ЕГ "П. Яворов", Силистра, ОУ „О. Паисий“, Силистра; ОУ „Ив. Вазов“, Силистра, СУ „Н. Вапцаров“, Силистра;

През учебната 2021/22 г. – 135 ученици, участващи училища - ПМГ „Св. Кл. Охридски“, Силистра; ЕГ "П. Яворов", Силистра, ОУ „О. Паисий“, Силистра; ОУ „Ив. Вазов“, Силистра, СУ „Н. Вапцаров“, Силистра, ОУ „Хр. Смирненски“, Дулово, СУ „Хр. Ботев“, Тутракан;

През учебната 2022/23 г. – 158 ученици от следните училища: ПМГ „Св. Кл. Охридски“, Силистра; ЕГ "П. Яворов", Силистра, ОУ „О. Паисий“, Силистра; ОУ „Ив. Вазов“, Силистра, СУ „Н. Вапцаров“, Силистра, СУ „В. Левски“, Дулово;

1.5.9. Устойчиво поддържане на система от регионални състезания и конкурси на РУО – Силистра за осигуряване на възможности на децата и учениците да изявяват своите таланти:

Таблица 13

№	Регионално състезание/конкурс/дейност за изява на талантите на децата и учениците	Период на провеждане	участници
1	XVI Областна литературна конференция за ученици в XI клас - първи етап - проведен дистанционно на 10.12.21 г.; заключителен етап на 10.05.22 г. в СУ „Й. Йовков“, Тутракан.	2021/22 г.	50
2	Тренинг по творческо писане за ученици (съвместна инициатива с Регионална библиотека „П. Павлович“ и читалища в Тутракан и Дулово) - 4 тренинга, 3 с ученици от първи гимназиален етап от 6 гимназии и 1 един с ученици от прогимназиален етап от 5 училища.	18.04 - 10.06.22 г.	42
3	XIX областен конкурс за детска книжка „Спортът и аз“ (за ученици от начален етап).	2021/22 г.	35
4	VII областен конкурс „Писмо до любим литературен герой“ – за ученици от III и IV клас.	2021/22 г.	78
5	VI областно състезание за развиване на говорните и презентационни умения на учениците на английски език „History of Fashion“.	Април 22 г.	36
6	III областно състезание по чужд език за рисунка „Забавна карикатура със сюжет на чужд език по любимата моя снимка“ с практическо ателие за рисуване на карикатура.	2021/22 г.	23
7	Областен ученически конкурс „Астрономията около нас – 2021 г.“	2021 г.	70
8	I Областно състезание по чужд език „Експресивно четене“ - „Шедьоври в литературното наследство“.	2021 г.	49
9	II Областно състезание по чужд език „Експресивно четене“.	03.V. 22 г.	94
10	II Областен конкурс за авторска песен на чужд език „Когато порасна“.	2021/22 г.	18

11	Пето областно състезание за развиване на говорните и презентационни умения на учениците на английски език „ <i>Sport and Sport Legends</i> “.	III - V. 21 г.	105
12	Конкурс за песен на чужд език и видео „ <i>How will we remember the coronavirus pandemic in 2019/20 and 2020/21 school year?</i> “ („Как ще запомним COVID-19 и дистанционното обучение през учебната 2019/20 и 2020/21 година“ - за ученици V-XII клас.	2021 г.	15
13	XVIII областен конкурс за детска книжка „ <i>За храните и още нещо</i> “.	2021 г.	56
14	VI областен конкурс „ <i>Писмо до любим литературен герой</i> “ – за ученици от III и IV клас.	2021 г.	67
15	XV Областна литературна конференция за ученици в XI клас на тема „ <i>Емоционалният живот на човека в българската литература и култура</i> “.	2021 г.	55
16	Творческо писане за ученици от прогимназиален и гимназиален етап.	IV - VI. 21	53
17	I областен конкурс за детска рисунка „ <i>Моята любима приказка</i> “ – за 5-6 годишни деца от детските градини.	2021/22 г.	57
	ОБЩО УЧАСТИЯ:		903

1.5.10. Занимания по интереси финансирани по Националната програма „*Заедно в изкуствата и спорта*“ - Дейността започна в края на периода на Стратегията, за учебната 2022/23 г. НП е в 2 модула – групи за колективни спортове (футбол, волейбол, баскетбол) и групи за изкуство - за танци, вокални групи или инструментални, театрални групи. Участници са:

- в модул „Изкуства“ – **18** училища, **214** участващи ученици, заявено финансиране – 145311 лв.
- в модул „Спорт“ – **20** училища, **208** участващи ученици, заявено финансиране – 139 148 лв.

Общо включени ученици - **422**

1.5.11. По Наредбата за спортните клубове община Силистра подпомага функционирането на **29 спортни клуба**, където се развиват над 35 колективни и индивидуални видове спорт - футбол, баскетбол, волейбол, борба, джудо, самбо, лека атлетика, плуване, спортна стрелба и др.

Мярка 6 по ОЦ 1 - Дейностите по **кариерно ориентиране и консултиране**.

<i>Изпълнени дейности:</i>

1.6.1. Дейности на кариерните консултанти в **Център за кариерно ориентиране (ЦКО)** към НАО „Галилео Галилей“, Силистра - В отчетният период кариерното ориентиране се извършваше от кариерните консултанти в ЦКО към НАО в рамките на дейност 6 по проект BG05M2OP001-2.011-0001 „Подкрепа за успех“ (индивидуално и групово консултиране за ученици от V – VII клас с акцент насочване към професионално образование) – **общо 1152 за две учебни години:**

за учебната 2020/21 г. - 99 ученици от V клас, 90 от VI клас и 360 от VII клас; **ОБЩО: 549** ученици (по данни от платформата по проекта към 02. 07. 21 г.);

за учебната 2021/22 г. – 128 ученици от 5 клас, 237 ученици от 6 клас и 238 ученици от 7

клас; ОБЩО: **603** (по данни от платформата по проекта към 23. 06. 22 г.);

Дейности по кариерно ориентиране са осъществявани и чрез самостоятелни проекти на ЦКО, финансирани по национални програми на МОН:

През учебната 2020/21 г. 13 училища, 465 ученици от 7, 10 и 11 клас, над 180 родители и 73-ма педагогически специалисти и съветници участват в проект *“Създаване на модел на работещ процес за кампания “Прием след 7. клас” под мотото “Виж моя път! Избери твоя!”*. Основни елементи на проекта са привличане на родителите, обучение на педагогическите специалисти, разработване на материали за кариерно ориентиране от учениците в средните училища, кариерно консултиране за учениците от 7. клас с участие на учениците от средните училища и презентационните продукти, които се изработват от тях за тази цел.

През учебната 2021/22 г. ЦКО осъществява проект *„Дигитална платформа за предоставяне на ресурси по кариерно ориентиране – Образователни насоки и стъпки към бъдеще“*, финансиран отново по НП *„Предоставяне на съвременни условия за работа на децата и учениците в центрове за подкрепа за личностно развитие“*, модул *„В“*. Партньори са училища от общините Силистра, Тутракан и Дулово с 208 ученици от 7 и 12-ти клас.

Дейностите на кариерните консултанти по проект по НП *„Предоставяне на съвременни условия за работа на децата и учениците в Центрове за подкрепа за личностно развитие“* включваха:

- Методическо обучение на педагогически специалисти и представяне на онлайн платформата-проведени 5 методически обучения на тема *“Специфика и съдържание на кариерното ориентиране в прогимназиален и гимназиален етап. Екипна работа между кариерния консултант и педагогическите специалисти. Общ преглед на Онлайн платформа “Образователни насоки и стъпки към бъдеще” за учениците от 7 и 12 клас - достъп, ресурси, услуги”*.
- Представяне на дигиталната платформа пред учениците Общ брой обхванати ученици по кариерно информиране в тази дейност
- Преминаване на модули *“Стъпки към бъдеще”* от учениците.
- *“Професията отблизо”*- интервю/блог/влог с професионалисти в област Силистра В рамките на проекта се организираха, заснеха и монтираха изцяло от екипа на ЦКО - Силистра видео визитки на професионалисти от Силистра. Основни акценти в съдържанието са: особености и характеристики на професията и средата, предизвикателства, възможности за реализация и професионалният избор като лична история. Представяне пред учениците и родителите на утвърдения държавен план – прием в VIII клас за предстояща учебна година. В Дигиталната платформа, създадена по проект на МОН има специална секция *“Прием след 7 клас”* с цялата необходима информация за ученици и родители.

ЦКО организира форуми и кампании, свързани с кариерното ориентиране на учениците:

„Седмица на професиите през погледа на малкия изследовател“ за изработване на екипни проекти за дадена професия по методика на ЦКО. Целта на инициативата е да се активира изследователския интерес, да се подкрепи работата в екип, да се повишат знанията и уменията да се извлича и ползва информация за света на професиите, която да обогати и образова учениците. Проведена е в 2 етапа:

ЕТАП 1 - в края на учебна 2020-2021 г. Всеки клас от начален етап имаше възможност да избере и изследва професия, която да представи в проект по атрактивен и подходящ за дигитален достъп начин /чрез видео, презентация, представяне на разказ за професия, представяне на изработен постер и др., записани в mp4 формат/.

ЕТАП 2 - м. октомври 2021 г. През периода с участващите в ЕТАП 1 класове се проведеха занятия на тема “Характеристика на професиите” чрез използване на метода “Връстници обучават връстници”. Учениците имаха възможност да се запознаят с професия, изследвана от друг участващ в кампанията клас. Учениците имат за задача да попълват Работен лист, определящ характеристиката на професията - работно място; работно време; инструменти и др. Провежда се последваща дискусия с класа по темата.

Кампания „Мотивирай своето утре с #НаКрепосттаСме“ – активиране на здравословни навици, мотивация и лидерство на ученици и граждани чрез спорта и активността.

1.6.2. Популяризиране на възможностите за продължаване на обучението чрез (1) Представяне на учениците и родителите на утвърдения държавен план – прием в VIII клас за предстояща учебна година – извършва се ежегодно от РУО и училищата чрез средствата за масово осведомяване и институционалните сайтове и (2) Дейности на приемащите след VIII клас училища за представяне на своите профили и специалности от професии – извършват се от училищата в периода април – август на всяка година.

Приемащите училища организират дейности на за представяне на своите профили и специалности от професии, които включват:

- Създаване на рекламни материали – брошури, постери.
- Публикации на сайта и във фейсбук страницата на училищата;
- Електронна кампания чрез филм-презентация, разпространена в социалните мрежи;
- Срещи със седмокласници от основни училища в област Силистра;

Традиционно събитие за Община Силистра стана организирането и провеждането на Иновационен лагер, проведен тази година през м. октомври. Събитието се организира за пети

пореден път от РУО - Силистра, Община Силистра и СНЦ "Паралел- Силистра" с участието на 5 училища от областта. Лагерът се проведе в 2 етапа - подготвителен за допълнителна подготовка по предприемачество и разработване на бизнес модели и втори етап - практически, в който младежите разработиха конкретни бизнес проекти за развитие на бизнес в региона, като използват неговия потенциал, като местните природни ресурси, културно-историческото наследство, натрупан производствен опит в региона и/или съществуващ семеен бизнес, бизнес, "щадящ" природата и/или генериращ минимално количество отпадъци.

Съвместно с университети от Велико Търново, София и Варна се проведеха редица срещи с ученици. В силистренските училища се проведеха срещи с представители на Бюрото по труда, РУ „Ангел Кънчев“ - филиал Силистра, държавни институции и фирми. Учениците се запознаха с желаните от тях професии, изискванията и възможностите за допълнително образование и как функционират държавните институции.

Преподаватели от РУ „Ангел Кънчев“ проведеха обучение на тема „Технологии за 3D сканиране, моделиране и създаване на приложения с виртуална и добавена реалност“. В обучението участваха учениците от 12 на ЕГ „Пейо Яворов. По време на обучението се представиха различни перспективи за използване на техниката и възможността за професионално развитие в сферата на 3Д принтери, скенери и методите на работа.

През месец март в онлайн среща представители на Арк Академия разясниха на ученици и учители от 9 до 11 клас на ЕГ „П. Яворов“ отделните професионални сфери в гейм индустрията. Тази територия е привлекателна за младите хора, защото провокира у тях всеотдайни умения, свързани с оригинално мислене, логика, естетика, музика. С увлекателния си разказ водещите доказаха, че игрите възпитават социални умения, развиват комуникативните способности както на играещите, така и на професионално ангажираните в сферата. Срещата завърши с игра с въпроси, свързани с гейм индустрията.

Проведена е онлайн среща с комисар Мария Габриел, в която участваха ученици от 10 и 11 клас на Езикова гимназия, участници в проекти по програма Еразъм+ , разширения състав на Ученическия съвет и 9 педагогически специалисти. Г-жа Габриел изтъкна, че програма Еразъм е едно от трите най-важни завоевания на ЕС наред с опазването на мира и свободното движение на хора. Тя информира участниците в срещата за новостите в програмата и за новите европейски инициативи като „Европейска коалиция за образование за климата“, която от месец септември ще има и национален еквивалент и „Европейски корпус за солидарност“. Г-жа Габриел говори също за участието на младите хора в проекти и начина, по който те се реализират на трудовия пазар.

1.6.3. Дейности в Часа на класа по проекта на КНСБ „Моето първо работно място“ - дейността се изпълнява текущо за ученици в XII клас. Обучения на учителите – класни ръководители се

извършва от КНСБ.

1.6.4. Проект “Готови за работа” на Дирекция „Бюро по труда” – Силистра по ОП „Развитие на човешките ресурси” (ОПРЧР) 2014-2020 г. - Целева група по Проекта са икономически неактивни младежи от 15 до 29 г. включително, които не са в образование, обучение или заетост и не са регистрирани като безработни лица в дирекция „Бюро по труда”. Целта на проекта е стимулиране на активността и подобряване на възможностите за обучение и трудова реализация на младежите.

През м. май „Бюро по труда“ – Силистра проведе младежка трудова борса по **проект „Готови за работа“** по ОП „Развитие на човешките ресурси 2014 – 2020”. Поканени бяха около 60 младежи и 8 работодатели, които са заявили свободни работни места. Целта бе търсещи работа лица и работодатели да се срещнат лице в лице, да задават своите въпроси и съответно от работодателите да получат своите отговори. Основните дейности по проекта са:

- Дейности за идентифициране, информиране и мотивиране на активно поведение на пазара на труда на икономически неактивни младежи до 29 г. възраст включително, които не са в образование или обучение;
- Провеждане на „Ателиета за търсене на работа” с максимална продължителност 5 дни; психологическо подпомагане;
- Организиране на трудови борси за срещи на активираните младежи с работодатели.
- Насочване към подходящи, съобразени с индивидуалния профил на лицата, дейности по програми и мерки за обучение и заетост;

Активирани са 221 младежи, като включените в заетост млади хора са общо 335, от които 144 са започнали работа по програми и насърчителни мерки за обучение и заетост. Проведени са множество „Ателиета за търсене на работа”.

През м. май 2021 г. Дирекция „Бюро по труда” Силистра проведе младежка трудова борса по проект „Готови за работа” по ОПРЧР 2014-2020 г. Поканени бяха повече от 60 младежи и 8 работодатели, заявили свободни работни места. Целта бе търсещите работа лица и работодатели да се срещнат лице в лице, да поставят своите въпроси и да получат съответните отговори.

Осъществени са дейности по Националния план за изпълнение на Европейската гаранция за младежта /НПИЕГМ/ 2014-2020 и Препоръката на Съвета на ЕС, приета на 30.10.2020 г. - „Мост към работни места - укрепване на гаранцията за младежта”, като са регистрирани 570 безработни лица до 29 годишна възраст, а в заетост са устроени 437 младежи. Целта е младите хора, които са напуснали училище и желаят да работят да са консултирани за възможностите да започнат работа и да им бъдат създадени профили за проактивна работа с работодателите, а представителите на бизнеса от региона да са информирани за възможността да подават заявка за обучение или

стажуване на младежи чрез наемане на работа.

През 2022 г. е проведена Национална кампания „Първа работа” в Европейската година на младежта, за изпълнението на която е създадена организация за консултиране и мотивиране за участие на безработни младежи и работодатели от региона на ДБТ Силистра, като са информирани за датите на предстоящите събития в градовете на територията на страната.

В община Дулово през 2022 година бе проведена специализирана трудова борса в сферата на образованието по **проект „Готови за работа“** по ОП „Развитие на човешките ресурси 2014-2020“. Поканени бяха 20 младежи, 9 работодатели и бяха обявени 5 работни места. През изтеклия период бяха организирани групови информационни срещи с 11 – 12 клас от училищата на територията на община Дулово за запознаване с услугите, предоставяни от Бюро по труда, възможностите за обучение и заетост, с цел успешна реализация на пазара на труда.

1.6.5. Дирекция Бюро по Труда Тутракан - Филиал Главиница участва в **проект “Нова възможност за младежка заетост”** по ОП „Развитие на човешките ресурси” (ОПРЧР), насочена към осигуряване на заетост на продължително безработни лица. Целева група по Проекта са икономически неактивни младежи от 18 до 29 г. включително, които не са в образование, обучение или заетост и са регистрирани като безработни лица в дирекция „Бюро по труда”. Включени са 82 лица. Целта на проекта е стимулиране на активността и подобряване на възможностите за обучение и трудова реализация на младежите. Обученията се провеждат по време на работа. С цел подпомагане на мотивацията за активно търсене на работа и професионална ориентация Дирекция „Бюро по труда“- Тутракан се предлагат „Ателие за търсене на работа“, „Групово професионално ориентиране” и консултиране за професионално развитие и ограмотяване.

1.6.6. Дирекция Бюро по Труда Силистра извършва **посреднически услуги за ученици**, които включват:

- Организиране и провеждане на групови информационни срещи с учащи лица за запознаване с организацията на работа в ДБТ и възможностите, от които могат да се възползват учениците – проведени са 2 информационни срещи за учащи в ДБТ, на които са присъствали 27 лица. Освен това са осъществени срещи в средни училища на територията на гр.Силистра, на които учениците са запознати със всички предлагани услуги.
- Организиране на ежемесечни групови мероприятия по професионално и кариерно ориентиране за представяне на професиите, възможностите за обучение за придобиване и повишаване на квалификация и/или ключови компетентности, свързване с обучаващи институции /средни, висши училища, колежи, центрове за професионално обучение/ и др.;

- Индивидуално психологическо подпомагане;
- Индивидуално консултиране за професионално развитие;
- Дейности за изграждане на активно поведение на учащите младежи на пазара на труда. Участие на младежи в Ателие за търсене на работа, за да придобият умения как се търси работа, как се изготвя автобиография и мотивационно писмо, как да се представят добре пред работодател и да се запознаят с различните източници за свободни работни места: Проведени са 34 Ателиета за търсене на работа, по разнообразни теми, в които са участвали 50 младежи;
- Изготвяне на личностен профил /WEB- приложение/ чрез помощта на трудовите посредници, в който ученикът може да записва своите умения, да ги актуализира и да си поставя достижими цели за личностно израстване.

1.6. 8. Екип на териториалното поделение на Агенция по заетостта в Силистра работи в подкрепа на учащи младежи, лишени от родителска грижа (вкл. деца със специални образователни потребности и даровити деца), завършващи средното си образование или професионално обучение и напускащи специализирани институции за деца, центрове за настаняване от семеен тип или защитени жилища в рамките на ИНИЦИАТИВАТА НА ПРЕЗИДЕНТА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ “ПОДКРЕПИ ЕДНА МЕЧТА”.

Основна цел на инициативата е създаване на мотивация, осигуряване на наставничество и подпомагане на младежите за продължаване на образованието си, както и последваща заетост. Екипът, който се състои от трудов посредник, психолог и кейс-мениджър работи върху личностното опознаване в индивидуален план на всеки младеж, чрез изготвяне на оценка на потребности, професионална насоченост, нагласи за заетост или образование, лични предпочитания. Провеждане на проактивна работа с работодатели при търсене и разкриване на работни места за устройване на работа на младежи от социални институции.

През 2022 г. активно е работено с 5 младежи, напускащи специализирани институции за деца, като всички те са професионално ориентирани и консултирани. Чрез съдействието на трудов посредник, психолог и кейс-мениджър трима от тях са започнали сезонна заетост по българското Черноморие, а един е приет в Технически университет – Варна. През 2021 г. именно по инициативата на Президента на Република България „Подкрепи една мечта” ДБТ Силистра сътрудничи за подписване на договор с ученик от 11 клас за стипендия от 1000 лв. за отличен успех.

Мярка 7 към ОЦ 1 - Дейности на **Центъра за специална образователна подкрепа (ЦСОП)** по изнесено обучение на деца и ученици, за които не е възможно обучението в образователните институции.

Брой ученици за учебната 2020/21 – **37**

Брой ученици за учебната 2021/22 – **39**

Брой ученици в началото на учебната 2022/23 – **43**

В организацията на обучение особено внимание се обръща на допълнителната подкрепа на всяка дете, която е насочена към индивидуалните потребности и развитие на възможностите. Допълнителната подкрепа се осъществява от терапевти: психолог, рехабилитатор на физическите увреждания, сензорен терапевт и логопед, който осъществява и общата подкрепа. При обучението на учениците се прилага разнообразие от форми на обучение, за да се посрещнат индивидуалните потребности при всеки отделен случай. Богат е арсенала на използваните средства за педагогическо въздействие - текстови, аудиовизуални и мултимедийни образователни учебни материали, презентации и видеоклипове чрез телефон, таблет, лаптоп, компютър; работни листи; картинков материал; помощни средства и ресурси от бита на семейството.

Специалните педагогически методи включват демонстрация, практическа дейност и практичен живот в Монтесори среда; подражателни методи – учене чрез игра. Използват се още:

- Терапевтични методи, основаващи се на сензобазирани дейности за сензорна стимулация в сензорна стая, себеизразяване чрез творчество, релаксация чрез музикални стимули за въздействие, моторно- двигателна стимулация.
- Терапия на психомоториката, главно при деца с ДЦП и умствена изостаналост, при които има и изоставане в двигателните функции. Концепцията на психомоториката свързва развитието на двигателните функции с емоционалния живот на детето. Използвани са различни предмети, играчки тъкани, топки, въжета, които помагат на детето да открие двигателните си способности. По този начин то открива удоволствието от възможностите на своето тяло, конфронтира се с неговите ограничения. Покоряване на пространството, приемане на нови предизвикателства.
- Релаксация чрез музика/мулти - сензорна терапия: добре се повлияват всички деца, като наблюдаваните физически ползи са: успокоява мозъка, облекчава мускулното напрежение, подобрява моторните умения на движението и невромускулната координация.
- Емоционални ползи: наблюдава се влияние върху емоцията при децата, извличат се разнообразни чувства- въодушевление, напрежение, тъга, изразява емоции, чувствата, помага извличането на неизразени и репресирани емоции.
- Игрова терапия: използвана е с цел детето със СОП да изрази своите вътрешни конфликти.
- Сензорна терапия: в помощ на детето да повиши своята самооценка. Наблюдават се добри резултати при децата.
- Арт терапия: много добре повлиява на децата с ограничени възможности, като се наблюдава

освобождаване от негативното състояние, формиране на адекватно междуличностно поведение, самоуважение, корекция на нарушенията в общуването.

- Регулативно снемане на нервно-психологическото напрежение, моделиране на положително психоемоционално състояние, регулиране на психосоматичните процеси.
- Терапия в мека стая и Монтесори терапия – целта е да може всяко дете да изрази своята уникалност, водено от собствени интереси и подкрепяно от терапевт с цел изграждане на увереност в действията .
- Помощни средства и технологии – Нискотехнологични помощни средства – за графични умения; за изобразителна дейност и умения за рязане.

Специалистите в ЦСОП използван и **уеб-базирани ресурси:**

- krokotak.com - тематични картинки за оцветяване; игри с букви и цифри; задачи за фина моторика и др.
- dechica.com - сборен портал за игри, упражнения, наука и др.;
- umeia.com - игри и упражнения за форми и цветове; за буквите и числата; животни, плодове, зеленчуци; пъзели и др.;

Специфичните проблеми и затруднения в работата на учителите произлизат от условията на дистанционно обучение. Една от големите трудности е липсата на онлайн образователни ресурси, подходящи за деца с множество увреждания. Раздавайки работните листи, учителите и терапевтите се стараят дистанционната подкрепа да бъде колкото е възможно ефективна, колкото и новаторски и трудна за реализация да изглежда. Тя е вариант да не прекъсва образователния процес на техните деца, защото едно такова прекъсване осуетява усилията на много специалисти, работили месеци наред с детето. Едно трайно прекъсване в надграждането върху различните дейности би върнало възможностите на детето до стартови позиции.

Мярка 8 към ОЦ 1 - Предотвратяване на напускането на училище и ефективно включване на отпаднали ученици в образователната система (дейности по ПМС № 100 ОТ 8 ЮНИ 2018 Г.).

Изпълнени дейности:

1.8.1. Дейностите на **екипите за обхват** съгласно ПМС100/08. 06. 2018 г - В екипите участват следните представители на различни институции: кметове/кметски заместници на малки населени места, зам. кметове, експерти от РУО, представители на общините, на МВР и социални работници. Някои от тези представители на институциите са членове на повече от един екип.

Задачите на екипите се обсъждат на работни срещи организирани от ръководителите на екипите. Всички членове показват отговорност и сътрудничество.

През учебната 2021/22 г. РУО – Силистра организира **3 междуинституционални работни срещи** с участието на членове от екипи: № 22, № 23 и № 24 от община Кайнарджа, с 26 участници; № 6, № 8, и № 9 от община Дулово с 25 участници; № 32 и № 33 от община Ситово с 24 участници. Присъстваха представители на МВР, на ДСП, кметове, учители и директори. Целта на работните срещи бе повишаване ефективността в работата на институциите по обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст и подобряване на достъпа на предучилищно и училищно образование чрез поддържане на активно и устойчиво междуинституционално взаимодействие за създаване на благоприятна образователна среда. Представители на екипите представиха: визията и действията на образователните институции по отношение на превенция от отпадане на деца и ученици; ролята и отговорностите на екипите за обхват; разнообразните и сложни фактори, поради които деца от задължителната училищна възраст отпадат или са в риск от преждевременно отпадане от училище; как провеждат посещения по домовете, как оценяват потребностите на децата и семействата и постигнатите резултати.

През 2022 г., в изпълнение на одобрения проект на РУО – Силистра по модул 1 „Подпомагане на дейността на екипите за обхват“ на НП „Заедно за всяко дете“ за 2022 г. са организирани още **3 междуинституционални срещи**: на 18. 11. 22 г. – в община Тутракан с екип № 34; на 24. 11. 22 г. – в община Главиница с екипи № 2 и № 3 и на 15. 12. 2022 г. за община Силистра. На всяка среща са представяни добри практики, визията и действията на образователните институции по отношение на превенция от отпадане на деца и ученици; разнообразните и сложни фактори, поради които деца от задължителната училищна възраст отпадат или са в риск от преждевременно отпадане от училище; как провеждат посещения по домовете, как оценяват потребностите на децата и семействата и постигнатите резултати. Коментирани са специфичните особености и проблеми на общината.

В периода на Стратегията РУО – Силистра извърши **19 проверки** за създадена организация в училищата и ДГ и за оказване на методическа подкрепа по отношение на изискваните от постановлението дейности на ниво образователна институция по чл. 1 (3), т. 2, чл. 3а, чл. 5 (9) (посочената дата е на констативния протокол):

1. ОУ „Ч. Храбър“, Кайнарджа (21.05.21 г.)
2. ОУ „Д-р П. Берон“, Чернолик (02.07.21 г.)
3. СУ „В. Левски“, Главиница (01.06.21 г.)
4. ДГ „Радост“, Йорданово (13.05.21 г.)

5. ДГ „Здравец“, Чернолик (23.06.21 г.)
6. ДГ „Радост“, Силистра (21.10.21 г.)
7. СУ „Хр. Ботев“, Паисиево (20.12.21 г.)
8. ОУ „В. Априлов“, Голеш (27.10.21 г.)
9. ДГ „Славянка“, Тутракан (12.10.21 г.)
10. ОБУ "Ив. Вазов“, Зафирово (14.10.21 г.)
11. ДГ „Мир“, Айдемир (09.02.22 г.)
12. ДГ „Щастливо детство“, Дулово (19.01.22 г.)
13. ОУ „В. Левски“, Яребица (16.02.22 г.)
14. ДГ „Роза“, Силистра (20.10.2022 г.)
15. ПЗГ „Добруджа“, Силистра (25.10.22 г.)
16. ОУ „Христо Ботев“, Алфатар (27.10.2022 г.)
17. ДГ „Патиланчо“, Тутракан (03.11.2022 г.)
18. ДГ "Първи юни", Окорш (16. 11. 2022 г.)
19. ОУ „Св. св. Кирил и Методий“, Правда (22. 11. 2022 г.)

Данните в Информационната система за работа по Механизма (ИСРМ) към 14 декември 2022 г. показва следната картина:

- общ брой деца и ученици „за обхват“ (в задължителна за обучение възраст 5 - 16 години, родени в областта) – **3511**. От тях в чужбина са 3292, което представлява **93, 8 %**.

- идентифицирани са **120** деца „за обхват“, в задължителна за обучение възраст които са на известни адреси в областта:

първоначален статус «отпаднали през 2022/23 г.» и актуален статус «отпаднал» – **8**

първоначален статус «отпаднали преди 2022/23 г.» и актуален статус «отпаднал» – **120**

първоначален статус «никога незаписвани» и актуален статус «отпаднал» - **0**

- идентифицирани са статуси, които не носят полезна информация за прилагане на конкретни мерки, както и липса на информация като: актуален статус «не е зададен» на деца/ученици «за обхват» - **8**; актуален статус „няма информация“ на деца/ученици „за обхват“ – **18**;

- ученици, които са променили статуса си на „записан“ – **66** към 14. 12. 2022 г.:

Таблица 14

Записани	брой
били „за обхват“, станали „записан“	9
били „в чужбина“, станали „записан“	8
били „за проверка“, станали „записан“	51

1.8.2. Дейност на Областния координационен център по Механизма по ПМС100/08.06.2018 г. към областния управител за работа - Поради пандемичните условия в по- голяма част от

периода на Стратегията, по- рядко се провеждаха присъствени заседания. РУО – Силистра периодично изпращаше на областния управител анализ на състоянието на данните в Информационната система по Механизма е насоките за работа на екипите. В периода на Стратегията са предоставени периодични анализи - изх. № РД – 3- 426./ 09.03.21 г., РД – 3 - 747/ 07.04.21 г., РД-3-3006/01. 02. 21 г., № РД – 3- 2712/30. 11. 2022 г.

1.8.3. Участие в Национална програма «*Заедно за всяко дете*», модул 1 за подпомагане на екипите за обхват - за 2020/21 г. – заложен 2947.00 лв., изразходвана сума 1383.27 лв.; за 2021/22 г. - заложен 3249.94 лв., изразходвана сума 1356.87 лв.

1.8.4. Събиране и анализ от РУО – Силистра на информация за **движение и напускане на учениците:**

В края на учебната 2020/21 г. е изготвен от РУО - Силистра анализ № РД-3-1826/30.07.21 г.:

През учебната 2020/21 г., по данни на училищата, от обучение са отпаднали **56 ученици.**

- 0,6 % от общия брой на учениците в дневна форма на обучение от I до XII клас в началото на учебната година (9514). Има нарастване спрямо мин. година, когато отпаднали бяха 49 (0, 5 %).
- Училищата, в които има напуснали ученици през учебната 2020/21 г. представляват 38,6 % от училищата в областта - 17 от 44 училища. Най- много отпаднали ученици има в община Силистра като най- голяма община.
- Училища с най- много отпаднали ученици: ПГМСС „Н. Вапцаров“, Средище (10); ОБУ „Св. Кл. Охридски“, Проф. Иширково (9); СУ „В. Левски“, Дулово (7); ОУ „Ст. Караджа“, Искра (6).
- Отпадането по етапи на образование е както следва: начален етап – 9 ученици = 16 % от напусналите; прогимназиален етап – 16 ученици = 29 % от напусналите; гимназиален етап – 31 ученици = 55 % т напусналите;
- Заминаване в чужбина - броят на децата и учениците заминали в чужбина през учебната 2020/21 г. е 209. От тях 98 ученици са напуснали училището и страната без да е поискано удостоверение за преместване.
- Броят на завърналите се от чужбина и записани в българската образователна система е **34**
- Анализът съдържа и проучване на риска от отпадане в прехода към средно образование - Бр. ученици неподали заявления за първо класиране за ДПП в VIII клас (без учениците в спортното училище, в СПИ, насочените от комисията в РУО и записани извън областта) – **63** (мин. година – 46). Данните са от ел. платформа за кандидатстването. Със съдействие на училищата проучена е ситуацията на всеки ученик: данни за съжителство на семейни начала – 1, на поправителни изпити

– 23, данни за заминаване за чужбина – 10, навършил 16 г. и не желае да продължи образованието си – 1, не е в населеното място – 1, изразили намерение да кандидатстват на трето класиране – 12, отказ на семействата или на ученика от продължаване на образованието – 12;

В края на учебната 2021/22 г. е изготвен от РУО - Силистра анализ № РД-3-1841/28.07.22 г.:

- Брой отпаднали по данни от директорите – **59 ученици** (с 3-ма повече от миналата година);
- Отпадналите представляват **0, 63 %** от броя на учениците в дневна форма в началото на учебната година;
- Брой ученици заминали за чужбина без документ за преместване – **74**
- Брой ученици заминали за чужбина с документ за преместване – **93**
- Реинтегрирани отпаднали ученици – **24** (6 отпаднали през 21/22 г. и 18 в предходни години);

1.8.5. Подобряване на обхвата и ефективността на **целодневна организация на учебния ден** (ЦОУД) като средство за предотвратяване на напускането на училище - Обхватът на учениците в ЦОУД се изчислява спрямо броя на учениците в начален и прогимназиален етап. Обхватът в начален етап устойчиво е много по- висок от обхвата в прогимназиален етап.

Обхват през учебната 2020/21 г. – **4484** включени ученици, **76.40 %** обхват;

Обхват през учебната 2021/22 г. – **4457** включени ученици, **77.6 %** обхват; ЦОУД се организира от **32** училища за от 1 до 7 клас в **202** групи. Учениците от начален етап са 3057 = 93.3 % от учениците в тези класове. Учениците от прогимназиален етап са 1400 = 56.7 % от учениците в тези класове.

Обхват в началото на учебната 2022/23 г. – **4316** включени ученици, **78.74%** обхват; ЦОУД се организира от **30** училища за от 1 до 7 клас в **197** групи. Учениците от начален етап са 2988 = 95.01 % от учениците в тези класове, 141 групи. Учениците от прогимназиален етап са 1328= 56.85 % от учениците в тези класове, 56 групи.

Училищната организация на ЦОУД ежегодно се проверява от РУО – Силистра в малка извадка от училища. За учебната 2021/22 г. са проверени 4 училища. Целодневната организация на учебния ден в проверените училища отговаря на изискванията на нормативната уредба. ЦОУД е ефективно средства за справяне с обучителните трудности, подпомагане на уменията за самостоятелно учене и социализиране на учениците.

1.8.6. Работа на медиаторите и социалните работници с родителите и средата на ученици застрашени от отпадане от образованието - Значителна бе ролята им за контакти със семействата и учениците в периодите на спрени присъствени занятия поради епидемичната обстановка. В рамките на информационните кампании по проект "BG05M2OP001 - 2. 011- 0001 „Подкрепа за успех" бе организирана от РУО – Силистра за първи път регионална кръгла маса „Образователният медиатор – кой, къде, защо, какво и как“ – 07. 06. 22 г., ПГПТ „Ев. Георгиев“, Силистра, 42- ма участници (медиатори, социални работници, директори, представители на обществените съвети). Медиаторите споделиха особеностите на своята работа в конкретния контекст на различните по специфика училища, добри практики и проблеми. Организирана бе изложба с постери от дейността на медиаторите и награждаване на номинирани от училищата 4- ма медиатори.

1.8.7. Контрол на РУО – Силистра по присъствие на учениците в учебните занятия, отразяване на отсъствията в училищната документация и организация на формите на обучение - Системното отсъстване от учебни занятия е рисков фактор за отпадане от образованието и ранен предвестник за необходима личностна подкрепа. Поради това от образователните институции се изисква да следят тези показатели и да намаляват безпричинните отсъствия.

Средният процент отсъстващи ученици от всички проверени часове и класове в дадено училище е както следва (посочената дата е на констативния протокол, в низходящ ред по % отсъстващи; процентът отсъстващи е както по неуважителни, така и по уважителни причини):

1. ОУ "Св.Св. Кирил и Методий", Калипетрово (15.10.21 г.) - 37%
2. ОУ „Хр. Ботев“, Алфатар (20.04.21 г.) - 20, 4 %
3. ОУ „Св. св. Кирил и Методий“, Калипетрово (20.10.22 г.) – 20 %
4. ОБУ "Св. Кл. Охридски", Проф. Иширково (29.10.21 г.) - 19.6%
5. ОУ „Хр. Смирненски“, Дулово (15. 03. 21 г.) - 19, 25 %
6. ПГМСС „Н. Вапцаров“, Средище (23.03.22 г.)– 16, 66 %
7. ОУ "Ст. Караджа", Искра (18.01.22 г.) - 16.5 %
8. ПГСС, Ситово (25.02.21 г.) - 16, 4 %
9. СУ „В. Левски“, Главиница (01. 03. 21 г.) – 13, 6 %
10. ПГС „П. Пенев“, Силистра (13.10.21 г.) – 15,5 %
11. ОУ "О. Паисий", Ст. Караджа (22. 10. 21 г.) - 14.6 %
12. ОУ "Ц. Церковски", Средище (28. 10. 21 г.) - 13.9 %
13. ОУ "Св. Св. Кирил и Методий", Черник (15.03.21 г.) - 12, 3 %
14. ПГПТ "Ев. Георгиев", Силистра (04.11.22 г.) – 12 %
15. ПГМТ "Вл. Комаров", Силистра (09.11.22 г.) – 11, 45 %
16. СУ "Й. Йовков", Окорш (20. 01.22 г.) - 11.27 %
17. СУ "Н. Й. Вапцаров", Силистра (17. 05.21 г.) – 9, 65 %

18. СпУ „Дръстър“, Силистра (28. 04. 21 г.) – 9 %
19. ОУ "О. Паисий", Силистра (16.04.21 г.) - 4, 3 %
20. ОУ "Черноризец Храбър", Кайнарджа (26.10.22 г.) – 4, 1 %

1.8.8. Дейност на експертната комисия в РУО - Силистра по чл. 112, ал. 8 на ЗПУО за разрешаване и контрол на обучението на ученици под 16 години в самостоятелна форма на обучение по чл. 112, ал. 1, т. 2 на ЗПУО:

За учебната 2020/21 г. на СФО се обучават 5 ученици под 16 години в 2 училища (СпУ „Дръстър“, Силистра , ПГСС, Ситово).

За учебната 2021/22 г. на СФО се обучават 4 ученици под 16 години в 3 училища (СУ „Н. Вапцаров“, Силистра , ПГСС, Ситово, ПЗГ „Добруджа).

Към началото на учебната 2022/23 г. на СФО се обучават 2 ученици под 16 години в 2 училища (ПГПТ „Ев. Георгиев“, Силистра и СУ „Хр. Ботев“, Паисиево).

Комисията действа с участието на представител на Агенция за социално подпомагане , разрешава обучението на ученици под 16 години и извършва проверки в училищата по организиране и провеждане на изпитните сесии.

1.8.9. Дейност на експертната комисия в РУО за признаване на завършени етапи на училищно обучение или степени на образование и професионална квалификация по документи, издадени от училища на чужди държави с цел бързо включване в образователната система в България на завръщащи се ученици:

През учебната 2020/21 г. експертната комисия е провела 19 заседания. Разгледала е **57** заявления. Издадени са **56 документа**. Има 1 отказ за признаване.

През учебната 2021/22 г. и до края на календарната 2022 г. експертната комисия е провела **25** заседания. Разгледала е **110** заявления. Извършено е признаване на 110 лица.

1.8.10. Дейности на образователни институции в сферата на етническата интеграция като фактор за подобряване на образователния обхват:

За учебната 2020/21 г. - Осъществени са **332 дейности** в училищата от област Силистра с участието на **13 906** ученици и 4257 родители, учители, общественици, публика (участието е в повече от една дейност). Има нарастване на активността спрямо предходната година Често посочвани дейности са занятия в ЧК, изготвяне на табла, презентации, чествания със сценични музикални и/ или литературни изяви; 13 училища са посочили участие в проекти и програми, свързани с етническата толерантност. Част от тези дейности е и честването на Деня на майчиния език и Денят на толерантността.

За учебната 2021/22 г. – Осъществени са **224** дейности в училищата; преобладават дейности, реализирани в учебни часове (ЧК, ГО, философия, БЕЛ, чужд език профилирана подготовка, др.) и чествания (16.11. Ден на толерантността, 21.02. Ден на майчиния ези, 23.02. Ден на розовата фланелка, 08.04. Ден на ромите, др.). Брой участия на ученици – **14113**; Брой участия на родители и общественици – **3954**, от които **779** родители; Брой училищни проекти – **23**.

РУО – Силистра проведе през 2021 г. **областен конкурс за постер** „Традиции и празници в моето семейство“ за ученици от IV до VII клас. Участие взеха ученици от 12 училища от областта, попадащи в целевата група на конкурса IV- VII клас. Изработени и оценени са 18 постера, от които 5 са индивидуално участие и 13 групово участие. Общ брой участващи ученици – **60**. През 2022 г. конкурсът се проведе с нова тема - „Традиционни ястия на етносите в моя роден край“. Участваха **30** ученици.

Изготвен отчет от РУО – Силистра (изх. № РД-3-74/19.01.2021 г.) за реализирани дейности от РУО – Силистра в изпълнение на План за действие на община Силистра в подкрепа на интеграционните политики. Изготвен е и анализ за идентифициране на потребностите и разработване на План за действие на община Силистра за приобщаване на българските граждани от ромски произход и др. граждани в уязвимо социално положение, живеещи в сходна на ромите ситуация (изх. № РД-3-1396/ 15.06.21 г.). Представител на РУО - Силистра участва в семинар на тема „Приобщаващи местни политики, насочени към ромите“ на 04 - 06.10.21 г. във Варна. РУО участва в изготвянето на Стратегия на област Силистра за равенство, приобщаване и участие на ромите (2021-2030) и в изготвяне на План за действие на община Силистра в изпълнение на Стратегията на област Силистра за равенство, приобщаване и участие на ромите 2021-2030 с анализ на ситуацията за 2020/21 и 2021/22 учебни години и предложение относно сектор Образование.

През м. октомври 2021 г. отдел „Образование и младежки дейности“ на община Силистра стартира дейностите по проект „Мисията продължава“, финансиран от Центъра за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства. Проектът ще се изпълнява в рамките на 9 месеца и е на стойност 19 780,50 лв. Планираните дейности бяха насочени към предотвратяване на социалното изключване сред децата и учениците от етническите малцинства чрез инвестиции в тяхното развитие и социализация. Проектът включваше дейности в интеграционна мултикултурна среда – дейности в ателиета по изобразително изкуство, театър и танци, в които децата развиваха лични качества и повишаваха самочувствието си; съвместни дейности като фестивал на приказките, посещение на куклени постановки, музей, библиотека, галерия, отбелязване на значими народни празници; детски празник „Весело лято“; квалификация на педагогическите специалисти чрез обмяна на опит за работа с родители в мултикултурна среда.

35 деца от подготвителните групи на ДГ "Радост", Йорданово и 114 ученици от I -V клас на ОБУ „Св. Кл. Охридски”, Проф. Иширково, ОУ "Св. св. Кирил и Методий", Брадвари и ОУ "О. Паисий", Силистра взеха участие в проекта, 20 учители и 75 родители. Проектът приключи през м. юли 2022 г.

1.8.11. Обезпечаване на средствата за **такси на детски градини** с повишена концентрация на деца от уязвими групи по проект BG05M2OP001-3.005 - 0004 „Активно приобщаване в системата на предучилищното образование” - За периода на осъществяване на Стратегията таксите за детските градини са обезпечени от проекта за **691** деца за учебната 2020/21 г. и отново за **681** за учебната 2021/22 г. След 01.04.22 г. заплащането на таксите за детските градини беше поето чрез средства от държавния бюджет.

1.8.12. Създаване от общините на условия за **задължително предучилищно образование от 4 годишна възраст от учебната 2023/24 година** (параграф 16 на Преходните и заключителни разпоредби на *Закона за предучилищното и училищно образование*) и по – ранно въвеждане, при възможност, съгласно параграф 17 - Към началото на учебната 2022/23 г. общините, които са взели решение за въвеждане на задължителното предучилищно образование за 4 – годишните са **Силистра, Тутракан, Главиница и Алфатар**. Тази мярка следва да осигури подкрепа за ранното детско развитие и навреме да се предотвратят маргинализиращите фактори като ниско владеене на български език.

- С Решение № 575 на Общински съвет, Силистра, Протокол №23/29.07.21 г. се въведе задължително предучилищно образование за 4-годишните деца в ДГ на община Силистра от учебната 2021/22 г. Това наложи отпадане на таксите за посещение, което стана факт с Решение №747 на Общински съвет – Силистра, Протокол № 33/21.04.2022 г.

- С Решение № 287 на Общински съвет, Алфатар, Протокол №32/23.09.22 г. се въведе задължително предучилищно образование за 4-годишните деца в ДГ на община Алфатар.

- С Решение № 119 на Общински съвет, Главиница, Протокол № 16/16.10.20 г. се въведе задължително предучилищно образование за 4-годишните деца в ДГ на община Главиница.

- С Решение № 229 на Общински съвет, Тутракан, Протокол № 19/17.10.20 г. се въведе задължително предучилищно образование за 4-годишните деца в ДГ на община Тутракан.

1.8.13. Дейности по проект BG05M2OP001-5.001-0001 „*Равен достъп до училищно образование в условията на кризи*“ по ОП ООИР 2014 - 2020 г., съфинансирана от ЕС чрез Европейските структурни и инвестиционни фондове. Основна цел – да не се допусне прекъсване на образователния процес и приобщаващото образование в условията на кризи, да се осигурят

условия за ефективност на образованието, да се противодейства на риска от отпадане в ситуация на обучение от разстояние. Кандидатстваха 43 образователни институции и всички бяха одобрени. Бяха доставени 230 таблетки за ученици, 794 лаптопи за ученици, 356 лаптопи за учители и 30 универсални шкафа за съхранение на техниката.

1.8.14. Дейност на общините по налагане на **санкции на родителите** – Данни подадоха община Силистра - през 2021 г. са съставени 74 акта, а през 2022 г. – 34 акта за установяване на административно нарушение против родители, които не са записали или не са осигурили присъствието на децата си в ДГ или училище, както и присъствието им в допълнително обучение през лятната ваканция за тези, които не са усвоили компетентностите, заложили в учебната програма за съответния клас. Издадени са и 13 наказателни постановления през 2021 г., а през 2022 г. – 17 наказателни постановления.

Оперативна цел 2 – Развитие на компетентностите на педагогическите специалисти за ефективно посрещане на разнообразието от индивидуални потребности на всички деца и ученици.

Мярка 1 по ОЦ 2 – Осигуряване на **необходимите специалисти** в училищата и детските градини за предоставянето на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие.

Изпълнени дейности:

2.1.1. Назначение в институциите в предучилищното и училищно образование на **педагогически съветници и психолози**, вкл. и по проекти на МОН по ОП НОИР:

Към края на стратегическия период (към октомври 2022 г.) педагогически съветници са назначени в **14** училища.

1. СУ „Васил Левски“, Главиница
2. СУ „Васил Левски“, Дулово
3. ОУ „Христо Смирненски“, Дулово
4. ПГМСС „Н. Й. Вапцаров“, Средище – ½ щат
5. СУ „Н. Й. Вапцаров“, Силистра
6. ПМГ „Св. Климент Охридски“, Силистра
7. ПГСУАУ „Атанас Буров“, Силистра – ½ щат
8. ОУ „Отец Паисий“, Силистра – ½ щат
9. ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“, Силистра
10. ОУ „Иван Вазов“, Силистра
11. ПГСС, Ситово – ½ щат
12. СУ „Йордан Йовков“, Тутракан

13. СУ „Христо Ботев“, Тутракан
14. СПИ „Христо Ботев“, Варненци

Към края на стратегическия период (към октомври 2022 г.) **18 психолози** са назначени в **16** институции - 9 училища и 6 ДГ:

1. ОУ „Христо Ботев“, Алфатар
2. СУ „Васил Левски“, Дулово
3. СУ „Никола Й. Вапцаров“, Силистра
4. ОУ „Отец Паисий“, Силистра
5. ОУ „Иван Вазов“, Силистра
6. ОУ „Св. св. Кирил и Методий“, Силистра
7. ПГМТ „Владимир Комаров“, Силистра
8. ПГСУАУ „Ат. Буров“, Силистра – ½ щат, заема се от лицето, заемащо ½ щат педагогически съветник
9. СУ „Христо Ботев“, Тутракан
10. ДГ „Радост“, Силистра
11. ДГ „Нарцис“, Силистра- 2 щата
12. ДГ „Иглика“, Силистра- 2 щата
13. ДГ „Добруджа“, Силистра
14. ДГ „Ян Бибиян“, Силистра
15. ДГ „Мир“, Айдемир
16. ДГ „Роза“, Силистра

Някои институции имат и от двата вида специалисти. Общо образователните институции, които имат или педагогически съветник или психолог са **23** (7 ДГ и 16 училища) и представляват 34, 8 % от училищата (42) и детските градини (24).

2.1.2. Осигуряване от институциите на всички необходими специалисти за предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие (ресурсни учители, логопеди, рехабилитатори на слуха и говора и пр.), вкл. и чрез преквалификация и допълнителна квалификация по Национални програми на МОН - Назначението на специалисти в институциите през учебната 2021/22 г., вкл. и по проекти е както следва:

Таблица 14

	в училища	в детски градини	в ЦСОП	в РЦШПО
ресурсни учители	28	9	0	13
логопеди	8	9	1	1
рехабилитатори на слуха и говора	0	0	0	0
рехабилитатор	0	0	1	1
	36	18	2	15

Назначението на специалисти в институциите, вкл. и по проекти, към началото на учебната 2022/23 г. е както следва:

Таблица 15

	в училища	в детски градини	в ЦСОП	в РЦПППО
ресурсни учители	27	9	0	12
логопеди	8	9	1	2
рехабилитатори на слуха и говора	0	0	0	0
рехабилитатор	0	0	1	1
	35	18	2	15

По Национална програма „Мотивирани учители“ за 2020/12 г., Модул 2 - Дейности, насочени към придобиване на допълнителна професионална квалификация „учител по...“ и „ресурсни учители“ от заети в системата преподаватели участваха **5 педагогически специалисти по специалност „ресурсен учител**. По същата НП за учебната 2021/22 г. за придобиване на квалификация за ресурсен учител участва **1 педагогически специалист**.

2.1.3. Назначение на медиатори и социални работници в образователните институции (с подкрепата на проектно финансиране по проекти на МОН по ОП НОИР) - В периода на Стратегията в образователните институции в областта действат назначени по проекти медиатори и социални работници както следва:

- По проект BG05M2OP001-2.011-0001 „Подкрепа за успех“:

през 2020/21 г. – **28** медиатори в 26 училища - **19** на пълен работен ден, а **9** – на 1/ 2;
през 2021/22 г. – **28** медиатори/социални работници;

По проекта бе осигурени и обучението и подкрепата на медиаторите - Обученията се проведоха в ел. среда в 3 групи с участието на **28** медиатори/социални работници и **39** директори в периода 15.01.- 26.02.21 г.

- По проект BG05M2OP001 - 3. 005-0004 „Активно приобщаване в системата на предучилищното образование“, дейност 2 – назначение и действие на **10** медиатори;

Общо по двата проекта, през учебната 2021/22 г. броят на медиаторите/социалните работници в системата на предучилищното и училищното образование бе **38**.

След края на проекта „Подкрепа за успех“, до края на календарната 2022 г. медиатори са назначени с финансиране по Национална програма „Подкрепа на образователните медиатори и социални работници“ в следните училища:

1. ОУ „Хр. Ботев“, Алфатар
2. ОБУ „Ив. Вазов“, Зафирово
3. ПГООТ, Дулово
4. СУ „В. Левски“, Дулово
5. ПГМСС „Н. Й. Вапцаров“, Средище
6. ОУ „Ч. Храбър“, Кайнарджа
7. СУ „Й. Йовков“, Тутракан
8. СУ „Хр. Ботев“, Тутракан
9. ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“, Нова Черна
10. ОУ „Ст. Караджа“, Цар Самуил
11. ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“, Калипетрово
12. ПЗГ „Добруджа“, Силистра
13. ПГМТ „Вл. Комаров“, Силистра
14. ПГСС, Ситово
15. ОУ „Ст. Караджа“, Искра

2.1.4. Използване на възможностите за работа на **помощници на учителя** в паралелки и групи с повече от 3 деца/ученици със СОП:

През учебната 2021/22 г. по проект BG05M2OP001 - 3. 005-0004 „Активно приобщаване в системата на предучилищното образование“ са назначени **21** помощниците на учителите в детски градини.

Към началото на учебната 2022/23 г. помощниците на учителите са общо **29** - 25 в ДГ и 4 в училищата, като те са финансирани по проект (АПСПО и ППО).

По програмите за временна заетост през учебната 2022/23 г. в Община Силистра са назначени 5 помощник на учителя в детските градини „Ян Бибиян“, „Иглика“, „Радост“, „Роза“ и „Нарцис“ и 1 – в ОУ „Ив. Вазов“. В ДГ „Мир“, Дулово има 2 назначения на помощник на учителя.

Мярка 2 към ОЦ 2 - Квалификацията на педагогическите специалисти за придобиване и усъвършенстване на компетентностите за идентифициране на потребностите и ефективно предоставяне на обща и допълнителна подкрепа.

Изпълнени дейности:

2.2.1. Провеждане на **вътрешно институционална и междуинституционална квалификация** по тематики от приобщаващото образование – извършва се текущо от образователните институции. Предпочитани са тематиките за справяне с проблемното поведение и агресията и за работа по приобщаващото образование на учителите по учебни предмети.

2.2.2. Организиране на квалификационни форми на общинско и областно ниво - Проведените квалификационни дейности от РУО – Силистра, имащи отношение към аспекти от общата и допълнителна подкрепа за личностно развитие:

Таблица 16

№	тема	дати на провеждане	обучаваща институция / организатори	Брой участници	целева група
1	Подходи и методи за формиране на социални умения на учениците със СОП.	27.4.21	РУО	28	ресурсни учители, психолози, педагогически съветници, логопеди
2	Международен ден на майчиния език - споделяне на добър опит и практики в отбелязването му в контекста на ключовите компетентности и умения, включени в учебните програми по чужд език	18.3.21	РУО	11	учители по чужд език
3	Стъпки в комуникацията с родителите.	27.1.22	Институт за човешки ресурси	34	учители от начален и прогимн. етап
4	Иновативни методи и форми за работа с деца/ ученици със специални образователни потребности.	10.6.22	Карин дом	29	
5	Формиране на социални умения в обучението по география и икономика (методическа подкрепа с домакин - ОУ "Св. св. Кирил и Методий", Силистра“).	16. XII. 21	РУО	37	преподаватели по география и икономика и ресурсни учители
6	Работа с деца и ученици със специални образователни потребности. Изграждане на позитивна, приемна и подкрепяща среда за деца и ученици със СОП.	26.3.22	РААБЕ	28	детски учители
7	Усвояване на български език в условия на билингвизъм	24.III.22	Силезки университет, Катовице, Полша	59	начални учители
Общо участници:				226	

2.2.3. Участие на представители от областта в организирани на национално ниво обучения на педагогически специалисти по тематика от приобщаващото образование - По линия на Националната асоциация на ресурсните учители, **18** специалисти от РЦПППО са участвали в обучения „Превенция на професионалното прегаряне в учителската професия – burn-out синдром“ и „Актуални модели на управление на кризи и конфликти в образователната среда“. По НП “Квалификация“ **11** психолози и педагогически съветници са участвали в обученията: „Рисковете от трафик на хора в дигиталното пространство – превенция на предизвикателствата в мрежата“, „Програма за превенция и интервенция на агресията и насилието в училище“ и „Трафик на хора - идентификация, последици, мерки за закрила и превенция“.

2.2.4. Осигуряване на въвеждащо и продължаващо обучение от РЦПППО на лица, назначени на длъжността „помощник на учителя“ за групи и класове с повече от три деца или ученици със СОП - Тази дейност произтича като задължение на РЦПППО от чл. 112 на *Наредба за приобщаващото образование*. Извършва се текущо. По данни на РЦПППО за периода на стратегията са проведени **3** обучения на тема „Работа с деца и ученици със СОП“ и „Практически съвети за допълнително подпомагане на децата и учениците със СОП- в група и индивидуално, в рамките на компетенциите на помощник на учителя“ – **54** участници.

2.2.5. Обучения по проекти на МОН по ОП НОИР:

По проект BG05M2OP001-2.012-0001 „Образование за утрешния ден“, Дейност 3.2 „Обучение на учители за преподаване на знания и умения по дигитална грамотност – ключови дигитални умения – базови и за напреднали, нови технологии, продукти и програми, медийна грамотност, онлайн съдържание и поведение, и др. за повишаване дигиталната компетентност на учащите се“ – обученията бяха организирани от РУО и приключиха до м.09.2021 г.

По проект BG05M2OP001-3.005 - 0004 „Активно приобщаване към системата на предучилищното и училищно образование“ – През учебната 2021/22 г., в проведеното обучение с учители за придобиване на знания, умения и компетентности за прилагане на специализирана методика, основана на играта за обучение по български език се включиха **65** педагогически специалисти - 60 от 19 детски градини и 5 от 3 училища.

По проект BG05M2OP001-5.001-0001 „Равен достъп до училищно образование в условията на кризи“, Дейност 3 - Обучение на педагогически специалисти за усъвършенстване на уменията им за преподаване/провеждане на занимания от разстояние в електронна среда: За периода са включени за обучение 185 педагогически специалисти.

По проект BG05M2OP001-3.018 „ПОДКРЕПА ЗА ПРИОБЩАВАЩО ОБРАЗОВАНИЕ“ – по Дейност 1- Специализирани обучения от РЦПППО **12** педагогически специалисти са преминали обучение на тема „Разработване и прилагане на модел за функционалната оценка на индивидуалните потребности на децата и учениците със СОП и хронични заболявания в институциите в системата на предучилищното и училищно образование. По Дейност 3 - Специализирани обучения на ЕПЛР **47** учители от ДГ и училища са преминали обучения „Прилагане на инструмент за идентифициране на маркери на риск при деца и ученици и определяне на възможности за предоставяне на допълнителна подкрепа“.

Мярка 3 по ОЦ 2 - Методическа подкрепа и контрол на екипите за подкрепа за личностно развитие в училищата и детските градини.

Изпълнени дейности:

2.3.1. Провеждане на работни съвещания от РУО и на РЦПППО с директори и педагогически специалисти по въпросите на приобщаващото образование - Дейности на РУО – Силистра:

Таблица 17

№	тема	дати на провеждане	изпълнен брой	целева група
1	Работна среща с членовете на ЕПЛР - дейности, свързани с подкрепа за личностно развитие	22.2.21	4	директор и ЕПЛР
2	Работна среща с педагогическите специалисти- оценяване на ученици със СОП	13.4.21	15	педагогически специалисти
3	Изготвяне на индивидуални учебни планове за професионално образование.	VI. 21	7	представители на ПГ и СУ с профес. паралелки
4	Взаимодействие и координация между екипите за подкрепа за личностно развитие - методическа работна среща между РЕПЛР и ЕПЛР в ДГ и училища.	14.12.21	82	педагогически специалисти
5	Методическа подкрепа чрез работна среща с новоназначени педагогически специалисти (психолози, ресурсни учители, логопеди).	20.12.21	20	педагогически специалисти
6	Работна среща с координатори по чл.7 от Наредбата за Приобщаващо образование.	22.06.22- 23.06.22	46	училища
Общо участници:			174	

Дейности на РЦПППО: През месец септември 2022 г. е осъществена онлайн работна среща със специалистите от ДГ и училища на тема „*Осъществяване на политики за обща и допълнителна подкрепа*“ с участието на **60** педагогически специалисти и „*Взаимодействие между РЕПЛРДУСОП и ЕПЛР: Екипност в приобщаващото образование*“ - **84** участници. За учебната 21/22 г. са проведени супервизии на **7** ДГ и **9** училища

2.3.2. Разпространение на информация, материали и образци за организиране на приобщаващото образование. Методическа подкрепа от РЦПППО - при заявка и конкретна нужда, на ЕПЛР в ДГ и училищата за подпомагане изграждането на мотивираща личностното развитие среда - В началото на учебната година РЦПППО изготвя информационна брошура за дейността на РЦПППО и я предоставя в ДГ и училища. Изработена е и е- брошури по повод отбелязването на 3 декември- Международен ден на хората с увреждания и за 21 март – Международен ден на хората със Синдром на Даун. По повод откриването на многофункционален кабинет в ДГ „Мир“, Дулово са изработени и разпространени флаери.

2.3.3. Организиране на **форми за представяне на добри практики** и споделяне на опит на училищно, общинско и областно ниво:

- ноември 2021г. РЦПППО организира областен форум „*Нашето участие в приобщаването*“.

Участвали **100** педагогически специалисти от ДГ и училища от област Силистра.

- май 2022 г. - изнесено обучение в к.к. „Златни пясъци“, гр. Варна с **10** деца със СОП и техните родители.

- ноември 2022 г. РЦПППО организира национален форум „*Нашето участие в приобщаването - успехът в действие*“. Участваха **150** педагогически специалисти от ЦСОП, ДГ, РЦПППО и училища от цялата страна.

2.3.4. Контрол от страна на РУО по организация на приобщаващото образование в институциите:

Извършени проверки в периода на Стратегията:

1. Брой на децата и ученици със СОП, начин на предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие и кадрово обезпечаване на приобщаващото образование – септември – октомври 2021 г., проверка в ел. платформа;
2. Изпълнение на индивидуални учебни планове на учениците със СОП – март - юни 2022 г., ОУ "Хр. Смирненски", Дулово, ОУ „Д-р Петър Берон“, ОУ "О. Паисий", Силистра;
3. Организиране на дейностите по приобщаващо образование в детската градина – ноември 2021 г., ДГ "Мир", Айдемир, ДГ „Роза“, Силистра;
4. Организиране на дейностите по приобщаващо образование в училище – декември 2021 г. и февруари – март 2022 г., ОБУ "Ив. Вазов", Зафирово, ОУ "Ст. Караджа", Искра, СУ "В. Левски", Главиница, СУ "Й. Йовков", Окорш;
5. Установяване на коректността на въведените данни в НЕИСПУО за децата и учениците със СОП и на педагогическите специалисти за обща и допълнителна подкрепа за учебната 2021/22 г. - проверка в ел. платформа, октомври 2021 г., 4 училища;
6. Организация на подкрепяща среда на учениците със СОП в професионалните гимназии – април 2022 г., ПГМСС "Н. Вапцаров", Средище, ПГСС, Ситово, ПГСУАУ "Ат. Буров", Силистра;
7. Установяване на коректността на въведените данни за деца и ученици със СОП и на педагогическите специалисти оказващи обща и допълнителна подкрепа за учебната 2022/ 23 г. – октомври 2022 г., ОУ „Св. св. Кирил и Методий“, Силистра, ОУ „Ив. Вазов“, Силистра, СУ "В. Левски“, Дулово, ОУ "П. Берон", Чернолик;

Оперативна цел 3: Подобряване на **материалните условия и достъпност на средата** за обучение на деца и ученици със специални образователни потребности и с изявени дарби в институциите в системата на предучилищното и училищно образование.

Мярка 1 по ОЦ 3 - Подобряване на **достъпността на архитектурната среда** в образователните институции като част от осигуряването на подкрепяща среда.

Изпълнени дейности:

3.1.1. Продължаване изграждането (с целево финансиране) на съоръжения за достъпност на входовете на училищата и детските градини – рампи, асансьори и пр.:

В края на периода на Стратегията започна изграждането на **външен асансьор** на сградата на ЦСОП на стойност 74.938 лв. по НП „Създаване на достъпна архитектурна среда и сигурност в училище“, Модул 1 „Създаване на достъпна архитектурна среда“. Причините за забавянето бяха подготовката на документацията за ремонта за страда, която има статут на паметник на културата, както и необходимостта от актуализиране на стойността на проекта поради обективно нарастване на цените.

В ПГСУАУ „Ат. Буров“, Силистра е изграден **навес над откритата рампа**.

3.1.2. Продължаване изграждането и адаптиране на детски площадки и съоръжения за игра в училищата и детските градини за деца с увреждания:

ДГ „Ян Бибиян“, Силистра участва в ежегодния конкурс на Националната кампания „Чиста околна среда“ с проект за изграждане на еко-площадка в двора на детската градина, насочен към осигуряване на съвременна образователна среда, достъпност и сигурност на средата. Една от дейностите по проекта бе изграждане на **сензорна пътечка**.

През м. ноември 2022 г. в Дунавския парк в гр. Силистра бе монтирана **люлка за деца със специални образователни потребности** от 4 до 12-годишна възраст. Средствата за нея, 9 212 лева, бяха събрани от благотворителен Великденски базар, организиран от ДГ "Иглика" през м. април. В осъществяването на кампанията се включиха още Община Силистра, както всички детски градини, училища, както и фирми и частни лица. Силистра е от малкото населени места в страната, които разполагат с подобно съоръжение.

На територията на община Главиница са изградени детски площадки в с. Зафирово, с. Сокол, с. Падина, с. Калугерене и гр. Главиница.

3.1.3. Продължаване изграждането (с целево финансиране) на **подкрепяща среда** за децата и учениците със СОП във всички детските градини и училищата - Съгласно чл. 34, т. 3 на НАРЕДБА ЗА ФИНАНСИРАНЕТО НА ИНСТИТУЦИИТЕ В СИСТЕМАТА НА ПРЕДУЧИЛИЩНОТО И УЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ средствата от бюджета за създаване на условия за приобщаване на децата и учениците в училищата и в детските градини са част от средства от държавния бюджет за изпълнение на дейностите за ресурсно подпомагане на деца и ученици със специални образователни потребности.

Средствата от държавния бюджет за дейностите по чл. 34, т. 3 на цитираната наредба се разпределят между бюджетите на първостепенните разпоредители с бюджет въз основа на броя на децата и учениците, получаващи ресурсно подпомагане, които се обучават в детските градини и училищата, по данни от НЕИСПУО към 1 януари на текущата година и норматив за едно дете или един ученик за създаване на условия за приобщаващо образование, определен с акта по чл. 282, ал. 3 ЗПУО.

3.1.4. По НП „Подкрепа за личностно развитие на децата и учениците“, модул 2 „Осигуряване на съвременна специализирана среда в специализирани обслужващи звена в ДГ „Мир“, Дулово е изграден **многофункционален кабинет за деца със СОП.**

Мярка 2 по ОЦ 3 - Подобряване на **специализираната подкрепяща среда** в образователните институции, съобразно нормативните изисквания (чл. 104, ал. 4 от *Наредба за приобщаващото образование*).

Изпълнени дейности:

3.2.1. Разширяване на оборудваните **кабинети за ресурсно подпомагане в училищата и детските градини**, в които има деца със СОП и обогатяване на дидактичните материали – за сметка на бюджетите на институции:

В ДГ „Иглика“, Силистра функционира **сензорна стая**, оборудвана с всички необходими съоръжения, подходящи за деца със специални образователни потребности.

Със **сензорен кабинет** разполага и ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“, Силистра.

Децата и учениците с нарушения в сензорната модулация от другите детски градини и училища посещават сензорно–интегративна зала за терапия в РЦПППО- Силистра.

3.2.2. Разширяване на оборудваните **кабинети за ресурсно подпомагане** в училищата и детските градини, в които има деца със СОП и обогатяване на дидактичните материали **с подкрепата на**

проект BG05M2OP001-3.018 „ПОДКРЕПА ЗА ПРИОБЩАВАЩО ОБРАЗОВАНИЕ“ - **8** училища и **6** ДГ са оборудвали кабинети за допълнителна подкрепа, за психологическа, логопедична подкрепа и ресурсен кабинет; 1 училище е оборудвано с кабинет за работа по метода “Монтесори“; 1 училище е оборудвано с кабинет за сензорна интеграция и 1 училище за кабинет за рехабилитация и кинезитерапия.

3.2.3. Осигуряване на достъп за обслужване на деца и ученици с увреждания в останалите помещения (библиотеки, административни кабинети и други). Организиране при необходимост на работни и игрови кътове за индивидуална работа или за работа на пода, както и кътове за почивка в класната стая или в стаята на групата, където заниманията и почивките се осигуряват с подкрепата на ресурсен учител или на помощник на учителя в помощ на децата и учениците със сензорно- интегративна дисфункция, комуникативни нарушения, разстройство от аутистичния спектър или други състояния, изискващи такава организация на пространството в класната стая в училището или в стаята на групата в детската градина.

3.2.4. Осигуряване на техника за работа с невербални деца и ученици и деца с множество увреждания. В РЦПППО са закупени графични таблети, устройства за контрол на поглед и комуникатор Go Talk.

3.2.5. Осигуряване достъп на деца със сензорно – интегративна дисфункция, от аутистичния спектър, с емоционални проблеми до специализирани зали за терапия:

за 2021/22- през специализираните зали са преминали **35** (19 от РЦПППО и 16 външна услуга) деца/ ученици;

до декември 2022 г. г. през специализираните зали са преминали **30** (18 от РЦПППО и 12 външна услуга) деца/ ученици;

3.2.6. Подобряване на материално – техническата база в Регионалния център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование и в Центъра за специална образователна подкрепа:

В ЦСОП са монтирани **13 климатици**, с което ще се оптимизира отоплението.

Подобрения в материалната база в РЦПППО - в гр. Тутракан е изградена **солна стая** и сензорно- интегративна зала, които се използват от децата и учениците на община Тутракан.

Мярка 3 към ОЦ 3 - Подобряване на условията в образователните институции **за работа с децата и учениците с изявени дарби.**

Изпълнени дейности:

3.3.1. Подобряване на материалните условия и безопасността с материали в образователните институции за заниманията по интереси, за профилирана подготовка, за СТЕМ обучение, СТЕМ центрове и др., вкл. и чрез финансиране по Национални програми и проекти на МОН по ОП НОИР - В периода на Стратегията училищата, в които бяха изградени СТЕМ центрове са: ПМГ „Св. Кл. Охридски“, Силистра, ЕГ „П. Яворов“, Силистра, СУ „Хр. Ботев“, Тутракан, ПГСУАУ „Ат. Буров“, Силистра, СпУ „Дръстър“, Силистра, ОУ „Ч. Храбър“, Кайнарджа.

3.3.2. Подобряване на материалната база за обучение на учениците в ЦПЛР- ОДК и НАО „Г. Галилей“, Силистра по Национална програма "Предоставяне на съвременни условия за учениците за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в институции в системата на предучилищното и училищното образование“, Модул А - Подкрепа на децата и учениците за работата в ЦПЛР по чл. 49 (1), т.1 и ал.4 от ЗПУО - центрове за развитие на интересите, способностите, компетентностите и изявата в областта на науките, технологиите, изкуствата и спорта и астрономически обсерватории и планетариуми за учебната 2021/22 г.

Бяха осигурени средствата в размер на 200 300 лева за реализиране на проект „Дигитализиране на планетарна зала в НАО „Галилео Галилей“. Предстои инсталирането на дигиталния планетариум до месец април 2023 г. С реализирането на проекта ще се осигури, както възможност за балансирано използване на високотехнологични образователни решения и на традиционното учене, така и релевантната промяна на образователната среда по астрономия, съответстваща на динамиката на променящия се свят, в който израстват нашите ученици.

През учебната 2021/22 г. в ЦПЛР-НАО бяха извършени ремонтни дейности за подобряване на образователната инфраструктура и енергийната ефективност на сградата– хидроизолация на външни стени и открита наблюдателна площадка, подмяна на външна дограма и осветителни тела, монтиране на пожароизвестителна система, ремонт на санитарни помещения и освежаване на интериор. Средствата за ремонта бяха предоставени като съфинансиране от Община Силистра по компонент 2 на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020г.

Мярка 4 към ОЦ 3 – Подобряване на материалната база за обща подкрепа – предоставяне на общежитие в ООС „Младост“, Силистра и ремонт на общежитие в ПГС „П. Пенев“, Силистра:

3.4.1. Проект на ООС „Младост“, Силистра по Национална програма "Предоставяне на съвременни условия за учениците за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в

институции в системата на предучилищното и училищното образование“, Модул Б - Подкрепа на учениците за работата в ЦПЛР по чл. 49 (3) от ЗПУО - ученически общежития, чиято дейност не се организира от училища за учебната 2021/22 г. Чрез НП се реализира проект „Здраве, вдъхновение, творчество“. Ремонтирани са 2 стаи за занимания по интереси, обособена и ремонтирана зала за тенис на маса в сутерена на общежитието; сменени врати с анти-паник брави в коридорите и аварийното стълбище на всички етажи; 2 телевизора за учениците.

3.4.2. Ремонт на общежитието на ПГС „П. Пенев“, Силистра – Със средства по Инвестиционна програма на МОН за 2020 г. е направен ремонт на общежитието към училището на първи и втори етаж. Подменени са врати, прозорци, ел. инсталация, водната инсталация и отоплителната инсталация.

Оперативна цел 4: Подобряване на **взаимодействието** между участниците в образователния процес (деца и ученици, педагогически специалисти и родители) и между институциите за осигуряване на най-добрия интерес на детето и ученика.

Мярка 1 по ОЦ 4 - Поддържане на работещи практики за изпълнение на нормативните изисквания за уведомяване на отделите за закрила на детето от страна на училищата и детските градини:

Изпълнени дейности:

4.1.1. Писмено уведомяване от страна на директора на отдела за закрила на детето е нормативно предписано в следните случаи:

- При отказ от страна на родителя, представителя на детето или лицето, което полага грижи за детето, да изрази съгласие за дейностите по чл. 45, т. 2, 5 и 7 (използването на посредник, включване в група за социални умения, наставничество), да окаже съдействие или да подпомогне реализирането на дейностите по чл. 45 (*Наредба за приобщаващото образование*, чл. 53, ал. 3).
- При откриването на процедура по налагане на санкция „предупреждение за преместване в друго училище“, „преместване в друго училище“ или „преместване от дневна форма в самостоятелна форма на обучение“ се уведомяван съответните териториални структури за закрила на детето (*Наредба за приобщаващото образование*, чл. 64, ал. 1).
- Когато педагогическият съвет е идентифицирал за ученика риск от отпадане от училище, преди налагане на санкцията „предупреждение за преместване в друго училище“, „преместване в друго училище“ или „преместване от дневна форма в самостоятелна форма на обучение“ или на мярката

по чл. 49, ал. 3, директорът уведомява отдел „Закрила на детето“ в дирекция „Социално подпомагане“ по местоживеенето на ученика, за присъствие на негов представител на изслушването с оглед защита на правата и интересите на ученика (*Наредба за приобщаващото образование*, чл. 60, ал. 1).

– В случаите на несъгласие на родителя, представителя на детето или лицето, което полага грижи за детето, с предложената допълнителна подкрепа за личностно развитие на детето или ученика, независимо че въз основа на оценката на индивидуалните потребности по ал. 1 е установена такава необходимост, и за предотвратяване на риска от отпадане от училище, директорът на детската градина или училището писмено уведомява съответния отдел за закрила на детето с цел осигуряване на най-добрия интерес на детето или ученика (*Наредба за приобщаващото образование*, чл. 79, ал. 2) - В две образователни институции (ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“, Силистра и ОУ „О. Паисий“, Добротица) директорът писмено е уведомил дирекция „Социално подпомагане“ за предприемане на действия при необходимост при условията и по реда на Закона за закрила на детето.

Мярка 2 към ОЦ 4 – Регулярна и ефективна работа на образователните институции с родителите на деца и ученици с обучителни трудности, СОП и с изявени дарби.

Изпълнени дейности:

4.2.1. Дейности за семейна подкрепа по проект BG05M2OP001-3.018 „ПОДКРЕПА ЗА ПРИОБЩАВАЩО ОБРАЗОВАНИЕ“ – психологическа подкрепа на родители, работа с родителите, кампании за превенция на насилието и тормоза. Всички образователни институции, които участват в проекта извършват дейността, като съпътстваща към изпълнението на основните дейности. В 6 детски градини са изработени планове и графици за работа с родителите. Проведени са и иновативни родителски срещи за формиране на толерантна среда. В 8 училища са разработени методически материали за работа с родителите.

4.2.2. По проект BG05M2OP001 - 3. 005-0004 „Активно приобщаване в системата на предучилищното образование“ - Проведени са 2 обучения с назначен по проекта **непедагогически** персонал (образователни медиатори и помощник на учителя) и други заинтересовани страни за придобиване на умения за работа с родители на деца от уязвими групи и за прилагане на форми и методи на работа за активно приобщаване на родителите, насочени към подкрепа за изграждане на възпитателни умения, за формиране на умения за активното им

социално включване и за здравословен начин на живот – октомври 2021 и април 2022 г. Общо в двете обучения от партньора по проекта ЦОИДУЕМ са участвали **13 непедагогически специалисти**, 3 –лица заинтересовани лица и 2-ма родители.

4.2.3. По проект BG05M2OP001 - 3. 005-0004 „Активно приобщаване в системата на предучилищното образование” - Предоставена е педагогическа, психологическа и социална подкрепа за **родители** на деца от уязвими групи - проведени са две обучения в общините Силистра и Тутракан, в които са взели участие общо за цялата област – 96 лица (родители и заинтересовани страни);

4.2.4. По проект BG05M2OP001-5.001-0001 „Равен достъп до училищно образование в условията на кризи“ - Обучение на образователни медиатори и родители за придобиване на умения за работа в електронна среда (в т.ч. образователни платформи, търсене на електронно съдържание и др.) - **373 родители и медиатори.**

4.2.5. По проект BG05M2OP001-3.018 „ПОДКРЕПА ЗА ПРИОБЩАВАЩО ОБРАЗОВАНИЕ“ – Дейност 3 - Специализирани обучения на ЕПЛР - **47** учители от ДГ и училища са преминали обучения „Прилагане на цялостна училищна политика за сигурна училищна среда и превенция на насилието и тормоза, и „Работата с родители в процеса на приобщаващото образование“.

4.2.6. Организиране на срещи с родителите в детските градини и училищата на територията на областта. Целта на срещите е родителите на деца без специални образователни потребности да разберат, че децата с увреждания не представляват опасност за останалите деца и ученици, че всички деца могат да учат и че няма „необучаеми” деца.

4.2.7. Осигуряване на достъп до информация за правата и задълженията на децата и учениците, за предлаганите дейности и програми за обучение в институциите в системата на предучилищното и училищното образование и представянето им в достъпен формат като част от условията за равен достъп до образование (чл. 105 и 106, т. 2 от *Наредба за приобщаващото образование*).

- ✓ Информиране на родителите за възможностите за продължаване на образованието или за придобиване на професионална квалификация на учениците със СОП след VII и X клас и съвместен избор на най- благоприятна възможност за образование.
- ✓ Повишаване информираността на родителите относно затрудненията в образователния процес на техните деца и възможностите за преодоляването им.

- ✓ Работа (на училището, общината, социалните служби) с родителите и настойниците, които възпрепятстват децата редовно да посещават училище.
- ✓ Осигуряване на информация за родителите за процеса на приобщаващото образование на институционалните сайтове на училищата, общините, РУО.
- ✓ Консултиране на родителите на деца с изяви дарби и насочване към специалисти за развитие на детето. Поддържане в институционалните сайтове на информация за възможностите за изява - конкурси, пленери, олимпиади, школи, клубове и пр.
- ✓ Популяризиране на дарители, кампании и юридически лица, подкрепящи даровити и талантливи деца.

4.2.8. Участие на училищата в Национални програми (НП) с проекти за работа с родителите:

През учебната 2020/21 г. - НП «Заедно за всяко дете», Модул 2 - Добри практики за взаимодействие с родителите на институции от предучилищното и училищно образование - СпУ "Дръстър", Силистра; ДГ "Радост", Йорданово.

През учебната 2020/21 г. – НП „Участвай и променяй – Родителят, активен партньор в училищния живот“ - СУ „Хр. Ботев“, Тутракан, СУ „Й. Йовков“, Тутракан, ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“, Нова Черна;

През учебната 2021/22 г. - НП «Заедно за всяко дете», Модул 2 - Добри практики за взаимодействие с родителите на институции от предучилищното и училищно образование - ОУ "Св. Св. Кирил и Методий", Нова Черна;

През учебната 2021/22 г. – НП „Участвай и променяй – Родителят, активен партньор в училищния живот“ – в ОУ "О. Паисий", Силистра, ОУ "Ч. Храбър", Кайнарджа и ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“, Правда;

Мярка 3 към ОЦ 4 - Сътрудничество между всички компетентни институции за работата с децата в риск (вкл. и риск от отпадане от училище) и за предотвратяване и ефективна реакция при тежки нарушения на дисциплината и прояви на агресия и тормоз от и спрямо деца и ученици.

Институциите в системата на предучилищното и училищното образование – детските градини, училищата и центровете за подкрепа за личностно развитие, съгласно чл. 44 от *Наредба за приобщаващото образование* са длъжни да осъществяват дейности по превенция на тормоза и насилието, както и дейности за мотивация и преодоляване на проблемното поведение, които са израз на общата воля и координираните усилия на всички участници в образователния процес. Дейностите са в рамките на *Механизъм за противодействие на тормоза и насилието в*

институциите в системата на предучилищното и училищно образование и Алгоритъм за прилагането му, утвърждавани със заповед на министъра на образованието и науката.

Изпълнени дейности:

4.3.1. Училищата и детските градини разработиха, според своята специфика и прилагат дейности по превенция и интервенция въз основа на *Механизма за противодействие на училищния тормоз между децата и учениците в училище* и на алгоритъма за неговото прилагане, утвърден от министъра на образованието и науката. Прилагане на *Координационния механизъм за взаимодействие при работа в случаи на деца, жертви на насилие или в риск от насилие и за взаимодействие при кризисна интервенция*.

4.3.2. Развитие на компетентностите на членовете на институционалната общност за познаване на различните форми на насилие и техники за преодоляването им – чрез вътрешна и външна квалификация и методическа подкрепа.

4.3.3. По – пълно и ефективно използване в образователните институции на нормативните възможности за противодействие на агресията и въздействие върху вътрешната мотивация на децата и учениците - посредник при решаване на конфликти в училище, практиката на наставничеството (индивидуална подкрепа за ученика от личност, която уважава), ученици-наставници, обучения на връстници от връстници и др.

4.3.4. Информирание на родителите относно актуалните изисквания на *Наредбата за приобщаващото образование* за отсъствията на учениците от учебни занятия и ролята на родителите в процедурите по налагане на санкции (чрез училищата и РУО – Силистра).

4.3.5. Реакция на институциите при **жалби и сигнали**, свързани с агресия и посегателство на и между деца и ученици – приоретизиране и бърза реакция, задълбочено разглеждане, нетърпимост към виновното поведение: В периода на Стратегията жалби и сигнали постъпили в РУО – Силистра относно обучението на деца и ученици със СОП и агресия и конфликти са **16**.

4.3.6. Дейности по общини на местните комисии за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни:

малолетни и непълнолетни работи по годишна превантивна програма за дейността си с основни направления и задачи: осъществяване на превантивна работа, свързана с ангажиране на свободното време на подрастващите, засилване на интереса на децата и младежите към спорта и творческите изяви; насърчаване на младежката активност, повишаване на информираността и правната култура на подрастващите; превантивна работа в училищата; организиране на обучения за младежи и специалисти, работещи с деца и корекционно-възпитателна дейност. Превантивните програми и дейности, свързани с асоциалното поведение е Лятната програма за свободното време, в която всяка година се включват над 250 ученици в 55 групи на 13 клуба по интереси. Превантивни програми и дейности срещу насилието между деца, включват: Програма по случай 12 август – Международен ден на младежта (турнири, демонстрации); Проект „Танц за приятели“; „Агресията в училище“ (групова работа); „Агресия и роли“; „Младите против агресията“; „Агресия и насилие – разлики, фактори повлияващи агресивното поведение“.

През 2021 и 2022 г. Комисията в партньорство с образователните институции проведе редица превантивни дейности, в които се включиха повече от 500 ученици.

Към 31.10.22 г. в МКБППМН са заведени 25 прокурорски преписки, наказателни постановления и сигнали, от които по 1 не е образувано възпитателно дело и е върнато. По постъпилите преписки и постановления са образувани възпитателни дела за 24 лица. Наложени са 10 възпитателни мерки, 7 дела са прекратени, по 7 - предстои разглеждане.

Община Дулово - Местната комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетни и непълнолетни участва в екипи при изпълнението на Механизма за съвместна работа на институциите по обхващане и задържане в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст, приет с Решение на МС № 373 от 05.07.2017 година. Председателят и двама членове на МК МКБППМН са включени в 6 екипа за обход, като екипите са сформирани с представители на полицията, представители на прилежащите в тези райони училища, представители на Дирекция «Социално подпомагане». Провеждат се по предварително изготвен график от училищата, съгласуван с членовете на екипа за обход. За всеки посетен адрес се изготвя протокол, подписан от всички членове на екипа, които в необходимите срокове се въвеждат в Информационната система за развитие на механизма (ИСРМ). Комисията работи с 3 обществени възпитатели. МКБППМН работи с ЦСРИ и ЦОП, обменя информация и мнения за решаване на конкретни случаи и казуси, свързани с издирване и установяване на деца, напуснали самоволно институциите. През 2021-2022 г. МКБППМН набира дрехи и обувки за потребителите на Центъра за обществена подкрепа гр. Дулово.

Местната комисия събира и дари пластмасови капачки на ЦОП гр. Дулово за организираната

от тях кампания ”Дари пластмасови капачки за детско здраве”. През м. февруари 2022 г. МКБППМН организира тридневен семинар на тема: “Деца и семейства в риск”. В него взеха участие членове на Местната комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетни и непълнолетни, обществените възпитатели, представители на социалните услуги за деца в общината и Инспектор ДПС. Целогодишно се провеждат презентации и беседи в училищата по различни теми /СПИН, АГРЕСИЯ, ТЮТЮНОПУШЕНЕ, НАРКОТИЦИ И ДРУГИ. Като помощен орган на МКБППМН действа консултативен кабинет. В него работят трима възпитатели. Създаден е клуб по ШАХ който работи целогодишно с деца от 8-16 г. възраст, желаещи и обичащи шаха, работилница „Сръчни ръчички“ – участват деца от 10-16 г. възраст, изработват тематични изделия, развиват и надграждат умения.

Община Главиница - Участие на МКБППМН в екипи при изпълнението на „Механизъм за съвместна работа на институциите по обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст“ по ПМС № 100 от 8 юни 2018 г. Секретарят, няколко членове и един обществен възпитател на МКБППМН-Главиница, са включени в двата екипа по изпълнението на Механизма. Посетени са 11 семейства на деца в предучилищна и училищна възраст, които не са записани или не посещават детска градина или училище, и/или са в риск от отпадане. В информационната система за реализация на механизма (ИСРМ) са направени приблизително 150 актуализации. Свалени са 6 протокола, от които 4 са обработени. 5 деца са отпаднали от образователната система; Работа с педагогическото ръководство – 12 проведени срещи; Взаимодействие с Обществените съвети към училищата - Член на комисията е включен в Обществения съвет на едно от общинските училища; Работа с Училищни комисии по превенция (УКП), училищни психолози, педагогически съветници, ресурсни учители и класни ръководители. При организиране и провеждане на различни инициативи на МКБППМН, педагогическите ръководствата, педагогическите съветници, ресурсните учители, класните ръководители и учителите от ЦОУД , съдействат за цялостното изпълнение. Също така и след образуване на възпитателно дело, Докладчикът по чл.16, ал.4, т.2 от ЗБППМН задължително прави проверка в училището, в което учи малолетният/непълнолетният и събира нужната информация за изготвяне на доклада. Мнението на класните ръководители има значение за вземане на решения по налагане на възпитателни мерки, понеже учителите са първи, които опознават семейната среда и рисковите фактори за развитието на конкретното дете;

С цел превантивна дейност МКБППМН-Главиница, със съдействието на училищните ръководства, организираха следните мероприятия през 2022 г.: - Изработените картички от 120

деца за коледния конкурс през м. Декември 2021г. на тема "На Коледа стават чудеса" , бяха продадени на организирания от МКБППМН благотворителен базар. Със събраната сума, през м. Януари беше осигурен транспорт до Национална кардиологична болница за три месечно бебе с диагноза сърдечна недостатъчност. - през м. Февруари в четирите общински училища се отбеляза Световният ден против тормоза в училище, известен като "Ден на розовата фланелка". МКБППМН-Главиница предостави тематични стикери и розови предпазни маски за всички ученици и учители. На учениците от VI и VII класове при СУ "Васил Левски" гр. Главиница беше представена презентация на тема "Тормозът в училище". - през м. Март се проведе открит урок в ОУ "О. Паисий", Ст. Караджа, в партньорство с МКБППМН-Главиница. Темата беше "Здравословно хранене. Начин на живот." Участваха 28 деца от начален етап на обучение.

- през м. Април бе обявен конкурс на тема "Пъстър, шарен Великден". Класираните участници получиха грамоти и подаръци;
- през м. Май се проведе беседа на тема "Същност на МКБППМН. Възпитателни мерки" с децата настанени в ЦНСТ с. Малък Преславец. Раздадени бяха брошури;
- на 31 май с ученици от гимназиален етап при СУ "Васил Левски" гр. Главиница се проведе беседа във връзка с отбелязването на Световният ден без тютюн;
- през м. Юни съвместно с БМЧК-Главиница се отбеляза Международният ден за борба с наркоманиите. Бяха раздадени брошури и ключодържатели;
- по случай 29 юни – Национален ден на безопасността на движението по пътищата, беше организирана съвместна инициатива на МКБППМН - Главиница с ДГ "Св. Св. Кирил и Методий", Главиница. Целта на превантивното мероприятие беше най-малките участници в движението да затвърдят знанията си за безопасно придвижване по пътищата. МКБППМН осигурени подаръци за децата - обръчи и подскачащи топки, а на присъстващите родители бяха раздадени тематични брошури и ключодържатели;
- през м. Октомври по покана на управителя на ЦНСТ ДБУ с. Малък Преславец се проведе беседа на тема "Последици от противоправни деяния. Закон за БППМН";
- през м. Ноември с учениците от начален етап при двете общински училища се отбеляза Денят на толерантността. Под формата на дискусия и игри учениците показаха как те самите ще се почувстват в различни ситуации, за да могат да оценят отношението си един към друг. МКБППМН осигури за всеки участник молив с десетте златни правила на толерантността; По покана на класния ръководител на III клас при Обу "Иван Вазов" с. Зафирово, секретарят на Комисията участва в родителска среща на класа. Родителите бяха запознати с дейността на МКБППМН, Закона за БППМН и възпитателните мерки;
- през м. Декември се с 12-тите класове при СУ "Васил Левски", Главиница се проведе беседа на

тема " Видове наркотични вещества и последствията от употребата им";

- конкурс за изработване на коледна картичка. Участие взеха 115 ученици. Отличените картички зарадваха най-възрастните жители на Община Главиница.; МКБППМН-Главиница осигури материали на учениците от Ученическият съвет и БМЧК за изработка на сувенири и украси за Коледния базар, организиран от СУ "В. Левски", Главиница.

Дейността на Комисията се подпомага непрекъснато от инспектор ДПС при издирване и явяване на деца и родители на възпитателните дела. Своевременно се уведомяват деца и родители за насрочените възпитателни дела. Предоставят се материалите по делата на доверени представители или адвокати, ангажирани като защитници по делото. Преди разглеждането на възпитателните дела, МКБППМН събира допълнителна информация относно семейна среда, здравословно състояние, семейни отношения, приятелски кръг и други данни за извършителя с цел мерките, които ще се наложат на лицето да бъдат максимално ефективни. През отчетният период са получени 11 прокурорски преписки и Актове за установяване на административно нарушение. Образувани са 6 възпитателни дела, разгледани са 3 възпитателни дела. За 1 лице е поискано съдействие от РУ Тутракан относно установяване на адреса на пребиваване на лицето. През 2023г. ще бъдат разгледани 3 от дела, чиито преписки са получени към края на 2022г. Върнати към прокуратурата са 3 преписки на лица, които нямат настоящ адрес на територията на Община Главиница и 1 преписка за лице на 7 годишна възраст (чл.12,т.1 от Закон за БППМН). Получен е 1 сигнал от Управителя на ЦНСТ ДБУ, но след направена проверка Комисията отказва образуване на възпитателно дело. МКБППМН работи успешно с правозащитните и правораздавателните органи - полиция, следствие, съд, прокуратура. След всяко разгледано дело, институциите се информират за наложените възпитателни мерки. Информация за проведените мероприятия, организирани от МКБППМН се публикуват в официалния интернет сайт на Общината, фейсбук профила на общината и чрез вестника на общината. Комисията е отворена за нови партньорства, които биха допринесли за постигането на траен и позитивен ефект в работата с маловръстни извършители на противообществени прояви и престъпления.

Секретарят на Комисията бе включен в специализирано обучение по проблеми на превенцията и противодействието на асоциалното поведение на малолетни и непълнолетни, организирано от ЦКБППМН; Секретарят на Комисията е преминал курс по учебна програма на тема "Базово обучение за прилагане на Системата за проследяване на случай на дете в риск за социални работници от отделите "Закрила на детето", както и представители от различни сектори имащи отношение към социалните услуги и работа с деца в риск, към повишаване ефективността на услугите и на социалната работа, към гарантиране правата на детето." - организиран от Агенция за социално подпомагане.

Община Тутракан- Периодично се провеждат анкетни онлайн проучвания с ученици от 5-8 клас от община Тутракан. За тормоза между съученици се включиха 47 деца. За трафика на хора се включиха 57 деца. За опасностите в интернет се включиха 81 деца. Резултатите от анкетите ни дават информация доколко децата са запознати с темите и какви да са акцентите на бъдещата ни работа по тях с децата и родителите.

По повод Световния ден за борба с училищния тормоз, известен като „Ден на розовата фланелка“, членове на МК и обществените възпитатели проведоха беседи по всички училища в общината. Подготвени бяха тематични материали за всички-стикери, флаери, табла, балони и други

МКБППМН-Тутракан подари на учениците от горен курс театралната постановка "Даскалото е COOL" на Драматичен театър-Търговище по ииесата на Джордже Кокош.

На 26 юни бе отбелязан Световния ден за борба с наркоманиите под наслов "С музика срещу дрогата" с участието на състави и рок групи на тийнейджъри от община Тутракан от ОЦИД и Читалище-Тутракан. МК осигури шапки, тениски, флаери за участниците и всички присъстващи.

По повод отбелязването на Световния ден за борба с употребата и нелегалния трафик на наркотици на 30 юни ученици от 7, 9, и 11 класове със съдействието на своите учители и под ръководството на обществените възпитатели проследиха презентация по темата и дискутираха. Обсъдиха поведение, признаци, отношения и лични наблюдения на хора, употребили наркотични вещества

По повод световния ден на толерантността - 16 ноември МКБППМН- Тутракан организира дейности по темата във всички училища на територията на община Тутракан.

"ПОСЛАНИЯТА НА ЕСЕННИЯ ЛИСТ" - акция съвместно с РУ-Тутракан и двете СУ в града -Децата спираха коли и подаряваха цвете и саморъчно изработени послания на водачите на МПС "Силните правят избора си сами! Ти направи ли своя?".

4.3.7. Изготвяне съвместно с учениците на правила за поведението им в паралелката или групата – тази практика се прилага по училищата и не изисква формализация.

По оперативна цел 5: Повишаване на **обществената информираност и чувствителност** относно целите и принципите на приобщаващото образование.

Мярка 1 към ОЦ 5 - Дейности, насочени към местната общественост, за преодоляване на непознаването и предразсъдъците, за повишаване на информираността и чувствителността към децата и учениците със специални образователни потребности.

Изпълнени дейности:

5.1.1. Общински кампании и дейности за промотиране на толерантност, приобщаване и позитивно оползотворяване на свободното време на младите хора:

На територията на община Главиница функционират читалища, които предоставят възможност на децата и младите хора да развиват своите интереси, способности и талант в областта на танцово, музикално, театрално и изобразително изкуство. Към всички читалища в общината функционират младежки формации, които вземат участие и печелят награди. Утвърдиха се фолклорни празници, превърнали се с годините в традиция - „Празник на моето село“, „Празник на града“, „Общински преглед на художествената самодейност“, Раздел I – Български фолклор и Раздел II – Турски фолклор.

Община Главиница ежегодно организира общински конкурс за изработване на коледни картички, на тема „*Коледа е! Подари надежда!*“, конкурс за изработване на мартеници под надслов „*Баба марта ранобудна, сплита мартеница чудна*“.

5.1.2. Общински и училищни форуми и празници насочени към преодоляване на предразсъдъците и повишаване на чувствителността към нудите на децата и учениците със специални образователни потребности:

Община Силистра - Детска градина „Радост“, Силистра в рамките на проект „*Врата до врата, разнообразни и единни*“, финансиран от ЦОИДУЕМ, отбеляза Световният ден на толерантността и Международният ден на хората със Синдром на Даун и аутизъм. Проведена бе и инициатива за събиране на играчки за деца в неравностойно положение.

Международният ден на хората със Синдром на Даун и аутизъм се отбеляза още в ДГ „Радост“ и ДГ „Добруджа“.

В ДГ „Радост“ е изработена книжка с редките болести и за хората с увреждания, която е популяризирана сред обществото.

В края на 2021 г. ДГ “Радост“, Йорданово осъществи съвместна инициатива в социалните мрежи с екип на Time Heroes под мотото „Подари играчка на дете от уязвима група“. Включиха се 63 дарители от цялата страна. Обогатена бе материалната база с играчки за сюжетно-ролеви игри, книжки, пъзели и пособия за рисуване.

В училища и детски градини са организирани дейности за отбелязване на Деня на розовата флаanelка.

ЕГ „П. Яворов“ работи по проект „Клишета и предразсъдъци - да живеем заедно почтително и толерантно“, който дава възможност за провеждане на редица доброволчески инициативи. Център на вниманието бяха хора в неравностойно положение, включително и хора с увреждания като регулярно се организираха кампании за подпомагане на деца и младежи от различни центрове за настаняване от семеен тип в гр. Силистра и др., както и на съученици в неравностойно положение.

5.1.3. Развитие на проекти насочени към повишаване на обществената информираност и чувствителност относно целите и принципите на приобщаващото образование - 3 училища от община Силистра (ОбУ „Св. Кл. Охридски“, Проф. Иширково, ПЗГ „Добруджа“ и ПГПТ “Ев. Георгиев”, Силистра) са партньори на СНЦ „Алианс за регионални и граждански инициативи (АРГИ)“ по проект „Позитивна мултикултурна образователна среда - среда за активно социално приобщаване!“, който се изпълнява в периода: 14.12.2020 г.– 14.06.2023 г. и е финансиран от ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейските структурни и инвестиционни фондове.

СУ „Й. Йовков“, Тутракан съвместно с участието на родители, ученици, МКБППМН, социални услуги за деца в община Тутракан и РУ-Тутракан организираха дискусия на тема: „Образованието е ценност“.

5.1.4. Благотворителни кампании:

Учениците и младите хора от община Силистра провеждат ежегодни дарителски кампании по различни поводи – Великден, Коледа, Световния ден за борба с глада и др., които формират непреходни нравствени ценности. Благотворителни концерти, базари, спортни турнири за набиране на средства за лечение, участие в дарителските кампании на БЧК /вкл. и помощи за деца бежанци от Украйна/, Коледен благотворителен базар и Великденски благотворителен базар са традиционни за училищата.

През 2021 г. Ученическият парламент, Силистра се включи в благотворителните инициативи „Коледни кошници“ и „Великденски кошници“, организирани от СНЦ „Силистра 2030“. През 2022 г. доброволци от Ученически парламент, Силистра, подкрепиха идеята на

ученици от XI клас на ПМГ „Св. Климент Охридски“ за организиране на няколко благотворителни събития за събиране на средства за подпомагане лечението на техен съученик под мотото: „Отвори сърцето си – подари усмивка“ - благотворителен концерт, благотворителен книжен базар, благотворителни волейболен и футболен турнири.

По повод Коледните празници, Ученическият парламент и Община Силистра организираха благотворителен коледен базар "Коледни картички с оригинално послание". В изработването на картичките взеха участие силистренски детски градини, училища и граждани.

ЦПЛР-ОДК, Силистра организира традиционна благотворителна коледна кампания за изработване на картички и картини за децата от Детско отделение в МБАЛ, Силистра

Всички училища и детски градини се включиха в благотворителното събиране на пластмасови капачки за МБАЛ – Силистра.

В ДГ „Ян Бибиян“, Силистра бе организиран благотворителен базар за събиране на средства за подпомагане на дете в риск от четвърта възрастова група.

Чрез благотворителна инициатива на ДГ „Иглика“, Силистра под надслов „Великден за всяко дете“ бе закупена и монтирана в Дунавския парк люлка за деца със СОП.

Със съдействието на община Тутракан и образователните институции бяха организирани благотворителен базар Весела Коледа - изработване и продажба на коледно-новогодишни сувенири от училища, детски градини и читалища и Великденски благотворителен базар – изработване и продажба на тематични сувенири; приготвяне и продажба на лакомства от училища, детски градини и читалища и продажба за определена кауза.

5.1.5. Публични изяви на заниманията по интереси насочени към позитивна изява на етническата идентичност и за етническа толерантност - Ежегодно провеждане на традиционен Общински пролетен празник “ШАРЕН СВЯТ - ПЪСТЪР СВЯТ” в община Главиница, с участието на ученици от 1 – 4 клас при СУ „В. Левски“, Главиница и ОБУ „Ив. Вазов“, Зафирово.

Мярка 2 към ОЦ 5 - Сътрудничество с граждански организации в различни аспекти на приобщаващото образование.

Изпълнени дейности:

5.2.1. Осигуряване на възможност неправителствени организации предоставящи услуги и дейности за хора с увреждания да представят своята дейност;

5.2.2. Използване на капацитета на неправителствения сектор за квалификация на педагогическите специалисти, кампании и дейности с ученици.

По проект „Позитивна мултикултурна образователна среда - среда за активно социално приобщаване!“ СНЦ „Алианс за регионални и граждански инициативи (АРГИ)“ проведе специализирани обучения на педагогически специалисти и директори от училищата – партньори от община Силистра (ОбУ „Св. Кл. Охридски“, Проф. Иширково, ПЗГ „Добруджа“ и ПГПТ “Ев. Георгиев”, Силистра) за работа в мултикултурна образователна среда.

Няколко училища от община Силистра си сътрудничат с Центъра за междуетнически диалог и толерантност “Амалипе”, най-голямата ромска организация, която работи за по-доброто образование, общностното развитие и равноправното интегриране на ромите в българското общество - ПГМТ „Вл. Комаров“ се включи в присъствено обучение за образователни медиатори, а ученици от ОбУ „Св. Кл. Охридски“, Проф. Иширково, участва във XVII детския ромски Фестивал „Отворено сърце“ в град Велико Търново.

СНЦ „Паралел Силистра“, съвместно с Ученически парламент, бе организатор на информационна среща относно възможностите за обучение и работа по проекти по програма Еразъм +. Сдружението е също традиционен партньор на РУО-Силистра и Община Силистра в организиране на Областния Иновационен лагер за предприемаческите умения на младите хора.

През м. октомври 2022 г. в Областния информационен център, в рамките на ежегодната кампания "Време за движение", ученици от ПГСУАУ „Ат. Буров като "живи книги" разказаха на представителите на Ученическия парламент за своята международна мобилност в гр. Лодз, Полша. Съвместно със свои връстници от Испания, Италия, Румъния и Полша те работят по проект „Apprendre en paix“ – „Да учим в мир“ по програма Еразъм +.

ОБОБЩЕН ИЗВОД:

Отчетните данни дават основание да се направи извод, че във висока степен е постигната стратегическата цел на третата областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Силистра - да се осигури развитие на ключовите фактори и ресурси за устойчиво и индивидуализирано прилагане в образователните институции на общата и допълнителна подкрепа за личностно развитие в пълнотата и дълбочината предвидена в нормативната уредба.

Продължава развитието на човешкия капитал като основен фактор за прилагане на приобщаващото образование в пълните му възможности. На назначените специалисти в образователните институции се предлага разнообразна методическа подкрепа, квалификация и инструментариум за работа. Нараства административния капацитет на институциите да управляват многообразието и да посрещат по- успешно индивидуалните потребности на децата и техните семейства.

Аспектите нуждаещи се от продължаващо развитие са в следните посоки: развитие на иновации и споделяне на опит; координацията между институциите; информираността на потребителите на разнообразните форми на приобщаващото образование и социални услуги; материално – техническите условия за разнообразните форми и измерения на приобщаващото образование.